ՏԱՐԻ 45ՐԴ ԹԻՒ 29[illegible] Կ. ՊՈԼԻՍ, 5/18 ԱՊՐԻԼ 1902 9 ՄՈՒՀԱՐԵՄ 5 ՆԻՍԱՆ 1318 ՈՒՐԲԱԹ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS E. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ե. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի հաստէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50
Գաւառներու համար	108 ղ.	60

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره خانه‌سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی داره‌نک خصوصه

ՄԱՆԶՈՒՄԷ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ

35ՐԴ ԹԻՒԸ

Աշխարհաբար Նարեկի

ԱՅՍՕՐ ՊԻՏԻ ՍՏԱՆԱՔ

ՕՐՈՒԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ

(ՆԵՇՄԱՐՆԵՐ)

«Կառուցածովն»ը.—Որքա՞ն ունի Արքեպասանց

Ընթերցող հասարակութեան մտքին մէջ դեռ չատ թարմ է Պալեան վագֆի խնդիրը որ երեւան եկաւ Գարակէօզեան Որբանոցի կառուցումն արտօնող կայսերական բարեհաճ իրատին առթիւ։ Հոս չպիտի յուզենք օրինական կէտերը որոնք Պալեան գերդաստանի երկու ժառանգորդներուն՝ Տիկին Սողոմիկի ու Տիկին Սօֆիկի միջեւ կը յուզուին և որոնց համար յիշեալ երկու տիկիները Շերիի դատարանին դիմեցին՝ ճշդելու համար թէ որո՞ւն իրաւունքն է նոյն վագֆի մատակարարումը։ Օրինական իրաւաութեանց սահմանէն առաջ Պալեան գերդաստանին արիւնը կրող երկու քոյրերու բնատուր զգացումներէն ու մտածումներէն իրաւունք ունինք աւելի վեհանձն տրամադրութիւններ ալ։ վասն զի, որչափ կարելի էր դատել եղած հրատարակութիւններէն, այս յուզուած խնդիրը աւելի անձնական վէճի կամ կիրքի արդիւնք է, քան շահախիրութեան։ Երկու կէտ ունինք ազնուազարմ տիկիններուն նկատառման ենթարկելու. եթէ յօժարին իրենց վէճին ու անձնական հաշիւներուն մէջ հաշուի առնելու նաեւ հանրութեան կարծիքը՝ աւելի ճիշդ՝ հասարակաց օգին այս խնդիրին մէջ, չատ դիւրաւ, չատ հաշտարար եզանակով մը պիտի լուծուի այս կնճիռը և մէջտեղէն պիտի վերնայ «կառուցածովիկը»։ Այդ երկու տեսակէտներէն մէկն է իրենց մեծանուն ծնողքներու բարեսիրական մէկ մտադրութիւնն ու կամքը կէտ առ կէտ յարգել, և ամէն պարագայի մէջ լուծելու իրենց անձնական հակընդդէմ կիրքերը, և վերաբերուիլ իրենց նախորդներուն զգացման համաձայն։ Ասիկա իրենց արժանապատուութիւնը փրկելով պիտի պարտաւորէր ամէնքս ալ որ պատառանքի, երախտագիտութեան անուշ տպաւորութիւն մը միշտ կրէինք հանդէպ իրենց գերդաստանին։ Մէկ խօսքով. իրենց համար նուիրական պէտք է նը-կատեն յարգել իրենց նախնիքներուն յիշատակը որ առանցքն է մեր ամէն տեսակ բարեգործական հիմնարկութեանց պահպանման։

Երկրորդ պարագան ոչ նուազ թելադրող է յիշեալ տիկիններուն համար որ երկուստեք տեղի տան և ծանուցեալ որբանոցի շինութեան գործը փութացուի. արդէն ա՛նքան դժուարութեանց, այնքան չկամութեանց առթիւ կը գտնուին Վարչութիւն ու Պատրիարքարանը, որ այս գետնի խնդիրն ալ պէտք չէ որ ըլլայ նոր քար մը գայթակղութեան և կասեցնէ դժուարահաճ տրամադրութիւնները նոր կտակին..., մանաւանդ որ յարժէր ալ։ Իւսկիւտարի այն բարձունքը, ուր որոշուած է կառուցանել Գարակէօզեան Որբանոցը, հողին, կալուածներուն գինը այնքան ածան է որ, Պալեան վագֆէն Որբանոցի շինութեան յատկացուելիք գետինը հազիւ հարիւր ոսկիի արժէք մը կը ներկայացնէ. իրապէս անձեր մեզ կը հաւատան թէ հոն գտնուող գետիններուն կանգունը 5 ղրշի կարելի է գնել, և որբանոցին համար ենթադրելով թէ 2000 կանգուն գետին մը պէտք է, 5 ղրշի հաշուով գրեթէ տասն հազար ղրշ.ի գումար մը կը ներկայացնէ ազգին համար պէտք եղած հողը. և ազգը կը կարծէ թէ Պալեանի մը ժառանգորդները այսքան չնչին գումարի մը համար չպիտի ուզեն արգելք ըլլալ՝ արդէն դժուարութիւններով պաշարուած ձեռնարկի մը որ տարիներէ ի վեր կը զբաղեցնէ հանրութեան ուշն ու Պատրիարքարանի պաշտօնական շրջանակները։

Եւ եթէ սա երկու կէտերը բաւական չեն Պալեան տիկիններու տրամադրութիւնները հաստատելու, եթէ չպիտի ուզեն՝ մէկ կողմ յարգել իրենց նախնեաց գովանի յիշատակը, և միւս կողմէ իրենց անձնական արժանապատուութեան համար նախանձախընդիր ոգիով մը չպիտի ուզեն հանրութեան փափաքին առջեւ տեղի տալ, ազգին համար լաւագոյն պիտի ըլլար վաղ անցնիլ այս Պալեան վագֆի խնդիրէն, կամ գոնէ անոր հետամուտ ըլլալով հանդերձ, տարբեր տնօրինութիւն մը ընել՝ վերջ տալով անհամաձայնութեանց որոնց առարկայ եղաւ Գարակէօզեան Որբանոցը։ Իւսկիւտարի բարձունքին վրայ ուրիշ գետիններ, ուրիշ տուն ու տեղ չա՞տ...։

Բայց ինչ է սա որբանոց ըսուածը որ այսքան ատեն է խնդիր կ'ըլլայ։ Ո՛չ հանրութիւնը, ո՛չ ալ գուցէ Պատրիարքարանը դեռ այս մասին որոշ ծրագիր մը, նպատակի մը առջեւ չի՛ գտնուիր կոր։ Ինչ պէտքունինք 20,000 լիրա յատկացնելու՝ Որբանոցի մը հաստատման համար, համեմատութիւնները պահե՛նք, պզտիկ հանրութիւն մըն ենք, ու որբ անուանով ազգային յարկի մը տակ պատսպարուելիք մեր երկու երեք հարիւր տղոց համար չի՞ բաւեր Եէսի-Դուլէի Որբանոցը, զոր կարելի է քիչ մը աւելի ընդարձակել, մատակարարութիւնը հաւասարակշռել, և։ Այս հաշուով, շուայլութիւն մըն է պարզապէս այդ գումարը յատկացնել Որբանոց անուանով չէնքի մը կառուցման ու մատակարարութեան։

Ուրիշ բան է, եթէ այդ նոր Որբանոցը աւելի կարեւոր նպատակի մը վերապահուի, օրինակի համար ըլլայ արհեստագիտական կամ առեւտրական վարժարան մը որ մեզի համար աւելի նպատակայարմար կը թուի։

Եթէ այս է Պատրիարքարանին ալ դիտումը, այն ատեն ըսելիք չկայ. իսկ եթէ որքեր պատսպարելու, խնամելու, սնուցանելու, քիչ մըն ալ ուսում տալու համար է, իրաւ որ աւելորդ է, և մեր բարեգործական ելմտացոյցին համար անխորհուրդ շռայլութիւն մը պարզապէս։

Միւս կողմէ, անհամեմատ մեծ պիտի ըլլար բարիքը, եթէ այդ կառուցանելի հաստատութեան մէջ որբերուն կամ ոչ-որբերու արհեստներուն այլեւայլ ճիւղերը գործնականապէս ուսուցանելու ծրագիրով ճամբայ ելլուէր, որուն օգտակարութիւնը վիճելի ու առարկելի չի կրնար ըլլալ ոչ մէկ տեսակէտով։

ԱՂԱԲԻԿ

ԽՈՒԼ-ՀԱՄՐԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ԱՆՁԱՅՆ ՔԱՐՈԶ

Պ.

ԵՒ ՎԵՐՋ

Վերացական դաղափարները բացատրելը դժուար է, չէ թէ ձեւական լեզուով զանոնք բացատրելը անկարելի ըլլալուն, այլ որովհետեւ ընթերցողն անոնց նշանակութիւնը հասկնալու անկարող է։ Սակայն վերացական բնութիւն ունեցող դաղափարներէն չատ սովորական դարձածները, բաղդատաբար կարելի են դիւրին ուսուցուիլ։ Երկու պատկեր կը դնենք հոս, երկուքն ալ չափազանց յատակ են և ինքնին կը բացատրուին։ Առաջինը կը ներկայացնէ գիտութիւնը կամ խելքը, իսկ երկրորդը արդարութիւնը։ Ասիկա պարզապէս նմանութիւն մըն է արդարութիւնը կշիռի մը ձեւին տակ ներկայացուած խորհրդանշանական պատկերին։ Այ ձեռքը նախ կշիռը բռնելու ձեւ մը կ'ընէ, յետոյ անմիջապէս ձախ ձեռքին ուղղութեամբը կը կենայ, այսպէս կը ներկայացնէ կշիռը։ Երկուքն ալ «այո» ի ձեւով մը։ Իսկ Ե.ին մէջ, երկու բաղուկները աղօթելու ձեւով մը վեր բարձրացուցած է, գլուխը մէկ կողմ հակած, յօնքերը վեր բարձրացուցած, դէմքը տխուր կերպարանք մը առած, կարծես ըսել կ'ուզէ, «ո՛չ, դժբաղդաբար չեմ յիշեր» Ծ.Թ.)։

Այս պատկերներու շարքը մեզի չոշափելի կերպով կը ցուցնէ թէ ինչե՛ր պարտինք այն անմիւթ, խուսափուկ բանին, զոր կը կոչենք Մարդկային Արտայայտութիւն։

Բան մը կատարեալ չի կրնար ըլլալ, առանց իր պատմութիւնը ունենալու։ Պ. Ճիլպի շատ պատմութիւններ ունի, սակայն տեղը չներելուն անոնցմէ մէկը միայն պիտի պատմեմ ձեզի։ Սակայն կը տեսնեմ թէ գրի առնելով չան անոնցմէ ոչինչ բան մը կ'երեւայ, երբ կը յիշեմ թէ ո՛ր ատենն ազդեցիկ էր ան երբ ինծի պատմեց։

Օր մը Պ. Ճիլպի պզտիկ քարոզ մը պիտի խօսէր դպրոցասրահին մէջ, որ կը գտնուէր եկեղեցւոյն կից։ Երիցատուն ալ եկեղեցիին ճիշդ քովիկն էր։ Պ. Ճիլպի մտածեց որ աւելորդ բան էր աշխատասրահին մէջ հագած ոտնամանները փոխել. ուստի այսպէս գնաց և սկսաւ իր քարոզը։ Քիչ մը վերջը փկսաւ բացատրել այսպիսի բացատրութիւն մը որուն մէջ, «կը հանեմ իմ կօշիկս» խօսքերը կային։ Այս դաղափարը բացատրելու համար ամէնէն լաւ ձեւը կամացուկ մը կից մը տալն էր։ Պ. Ճիլպի տուաւ այդ կիցը, որ իր սպասածէն աւելի տարբեր երեւոյթ մը առաւ. կօշիկը ելաւ ոտքէն, թռաւ օդին մէջ, և յետոյ ինկաւ անհունապէս զուարթացած ունկնդիրներու մէջտեղ։

Այս պատմութիւնը կը շեշտէ Պ. Ճիլպիի կարծիքը թէ զուարթութիւնը է, և պիտի ըլլայ միշտ զօրաւոր ազդակից մը խուլ-համրերու աւելի բարձր դաստիարակութիւն մը տրուելուն մէջ։

Ասիկա ապահով միջոց մըն է դաստատուն և աշակերտին մէջ աւելի սերտ հասկցողութիւն մը և համակրանք մը հաստատելու, ինչ որ դասախօսելը՝ սովորամոլութեան մը մեքենական տխուր մակարդակէն կը բարձրացնէ գեղեցիկ արուեստի մը։

Զուարթամտութիւնը իրեն համար բնական ձիրք մըն է— թերեւս իր ուսնեցած ամէնէն մեծ ձիրքը։ Իր քարոզներուն մէջ ինքնաբերաբար երեւան կուգայ զուարթամտութիւնը։ Ա՛նէ որ իր քարոզները և ատենաբանութիւնները հեշտալի կ'ընծայէ խուլ-համրերուն, նոյն իսկ և լսողներուն։ Ամէն մարդ կը զգայ թէ զուարթամտութիւնն է որ իր քարոզներուն մէջ տխրութիւնը ուրախութեան կը փոխէ և յուսահատութիւնը ապագային համար հաստատուն հաւատքի։

Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ վրայ գրած մեր այս յօդուածին միջոցը չի՛ներեր որ խուլ-համրերը շրթունքով, կամ ձեռքի նշաններով, և կամ հեգելով դաստիարակելու չափազանց վիճաբանուած մեթոտներուն վրայ խօսինք։ Պ. Ճիլպի դպրոցներու կառավարական այցելու տեսուչներէն մին ըլլալով, և միանգամայն խուլ ծնողքէ ծնած, և վշտացեալներու մէջ մեծցած ըլլալուն, բնականաբար այս նիւթի մասին աւելի ճիշդ դատողութիւն մը կրնայ ունենալ։ Ինք չեր կուսակից է Բաղադրեալ Դրութեան, որ յաճախ ճանչցուած է իբրեւ խուլերը կրթելու ամերիկեան դրութիւնը։

Բոլորովին հակակարծիք է խուլերու համար եղած առաքելութիւնները անկարելւոր համարողներուն. որովհետեւ կ'ըսէ թէ, խօսիլ սորվելով անոնք ալ կրցած են իրենց աւելի բարեբաղդ լսող եղբայրներուն մտաւորական մակարդակին բարձրանալ։

Վերջապէս այս յօդուածս պատրաստելու համար Պ. Ճիլպիի ինծի ցոյց տուած ազնուութիւնը ու բարի ակնածութիւնը չեմ կրնար լռակաչ փոխարինել, բայց թէ անգամ մըն ալ կը բարկնելով այն բաղձանքը զոր կը զգամ թէ իր սրտին ամէնէն մօտիկն է.

«Եթէ առիթ ունիք, օգնեցէք խուլ-համրերու։»

Թարգ. Օր. Ա. Ճ.

(Անդլերէն հանդէսէ մը թարգմ.)

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՎԱՆԷՆ ՆԱՄԱԿ

(Շարունակութիւն երկրորդ և վերջ)

Վան, 16 մարտ 1902

Վէճերէն Ոստան. Խորհուրդն ու Կրօն. Ժողովը.— Աշխարհաբար Նարեկ և Վանեցի ընթերցողները.—Ս. Գրքերուն ազգնոց որբանոցի շարքը.— Ճանչցողներու դէմ.— Նորօրեայ և ռեդբու բանաբերներ մը։

Անցեալները վիճակիս Խառն Ժողովը Ցանկոյներու համար նոր Թաղ. Խորհուրդ մը ընտրեց, որուն պէտքը յոյժ զգալի էր միջոցէ մը ի վեր, հինը կազմալուծուած ըլլալուն պատճառաւ։ Թաղական ընտրուեցան հետեւեալ անցինք. Ռուբէն էֆ. Շատուրեան, Գրիգոր էֆ. Աշէմեան, Արմենակ էֆ. Վուվունիկեան, Օհաննէս էֆ. Պլուզեան, Յարութիւն էֆ. Հիւսեան, Գէորգ էֆ. Յովհաննեան և Պօղոս էֆ. Պէրպէրպաշեան, որոնք բոլորն ալ գործունեայ անձինք ըլլալով՝ իրենցմէ առաւել քան ուրիշներէ կը սպասուի որ ջանք ու կորով չխնայեն վարժարանը՝ իր ներկայ այնքան յոռի ու խախուտ վիճակէն հանելու և հաստատուն ու վայել վիճակի մը մէջ դնելու համար։

Միջոցէ մը ի վեր է որ Ցանկոյանները համր խոստովանութեան առջեւ ճիշդ սիրէն զարնուած, անչնչացած կ'իյնար տախտակամածին վրայ, Բօպէր, Լբրիչի օգնութեամբ տղու մը պէս հեծկլտալով իր սիրոյ աւերակներուն վրայ, դուրս կ'ելլէր...

Օ՜հ, ասկէ ետքը ալ չատ հոգը չէին իր բուն անունը և հարստութիւնը... բնաւ չպիտի կրնար ամուսնանալ Անտրէի հետ... նոյն իսկ անոր վրայ մտածելու իրաւունք ալ չպիտի ունենար...

Կ'ուզէր վերջ տալ իր կեանքին...

Բայց ոստիկանը ալ չթողուց զինքը...

—Գոնէ, ըսաւ ինքնիրեն Լբրիչ, եթէ մինակ այս խորհուրդէն ետ կեցընելու ծառայիմ իրեն, ա՛ն ալ բան մըն է նորէն։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆԸ (78)

ԿՈՐՈՆ

ԹԱՎԷԼ

ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՍԻՐԸ

ՔԳ.

ՑԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆԸ

Աւելի չկրցաւ կարդալ Բօպէր... սոսկալի հարուած մը ընդունած էր ուղեղին... Մարսընէ սպաննիչը իր հօրը, սպաննիչը իր մօրը... Մարսընէ՝... իր սիրած աղջկանը հա՛յրը...

—Օհ ո՛չ, այս աասնկ չէ... խենթի մը գրութիւնն է այս թուղթը... հըշմարիտ չէ ասիկա... ա՛խ, ճիշդ չէ ասիկա...

Ցեռոյ, խենթի մը պէս վազեց ու դուրս ելաւ վիլլայէն, մտաւ Էքսէլմանս պուլվարը ճիշդ այն վայրկենին, երբ Լբրիչ ոստիկանապետին և քարտուղարին հետ ետ կը դառնար։

Անոր գոյնը նեռած, դէմքը այլայլուած անցնիլը տեսնելով, պատուական քնիչը հասկցաւ թէ սոսկալի յայտնութիւն մը հարուածած էր Բօպէրը...

Իրուղութիւնը արագօրէն բացատրեց ոստիկանապետին և հետեւեցաւ երկրաչափին...

Բուլոյ որչափ արագ որ ալ կ'երթար, ոստիկանը չկրցաւ ուղածին չափ շուտ անոր ետեւէն հասնիլ և երբ ինք հասաւ Նէօյեիի վիլլային առջեւ, տեսաւ որ Բօպէր բաւական առաջ էր իրմէն և... միշտ ալ կը վազէր...

Երիտասարդին ետեւէն, խելայեղ կին մը գահավէժ կը սլանար։

Լբրիչ աւելի գուշակեց քան թէ ճանչցաւ թէ այդ կինը Անտրէն էր։

Բօպէրի քաշած ճամբան ամայի էր։

Շուտով պզտիկ տան մը առջեւ հասաւ։ Ան՝ գիտնական ոսքի. Մարսընէյի աշխատանոցն էր... զանգը չալեց... պատասխան չառաւ...

Այն տեղն, ուսի յուսահատ շարժումով մը, Տէրվալ, որ գրգռութեան ծայրագոյն աստիճանին հասած էր, պարտէզը փակող պզտիկ թեթեւ դուռը խորտակեց...

Ու փոթորիկի պէս մտաւ աշխատանոց։

Մարսընէ, որ աշխատութեան խուցին մէջ նստած էր, եղած աղմուկը իմանալով, ոտքի ելեր էր...

—Պարոն Մարսընէ, պօռաց երիտասարդը, որուն դիմագիծերը ձգտուած էին... ըսէք ինծի թէ սուտ կը խօսի այս թուղթը,.. ա՛խ, ըսէ՛ք ատիկա... ապա թէ ոչ խենթենամ պիտի... ո՛չ... ո՛չ... ճիշդ... ճիշդ... չէ... չի կրնար ճիշդ ըլալ...

Տօքթօրը, սմքած, մահուան պէս տժգոյն, ակնարկ մը նետեց այդ թուղթին վրայ, զոր երկրաչափը ջղուտ կերպով մը իրեն կ'երկնցներ.

—Բայց պատասխանեցէ՛ք, պատասխանեցէ՛ք... գիտէք որ ձեր աղջիկը կը սիրեմ... և թէ կը մեռնիմ այդ բանին համար... ըսէք թէ այս գրութիւնը մղձաւանջի մէջ եղող կնոջ մը գործն է... ըսէք թէ դուք տը Վարենժ կոմսի սպաննիչը չէք, թէ դուք չէք որ կոմսուհին, մայրս սպաննած էք...

Եւ երբ Մարսընէ, դողդոջուն, մարելու մօտ, լուռ կը մնար...

—Բանէ է մարդասպա՞ն մըն էք, գոռաց Բօպէր։

Ճիշդ այդ վայրկենին, Անտրէ ներս կը մտնէր...

Իմացեր էր իր նշանածին վերջին խօսքը...

Տեսեր էր հօրը, ամբաստանութեան տակ տժգունիլը և դողդղալը...

Եւ ինքն ալ իր կարգին երեւան կու գար, «նոր երեսն ի վեր պօռալու համար.

—Հա՛յր... ըսէ՛ք որ ճշմարիտ չէ ատիկա...

Տօքթօրին աչքերուն մէջ յիմարութեան ակնարկ մը փայլեցաւ և վազեց փակուեցաւ իր աշխատանոցին մէջ...

Եւ մինչ մանկամարդ աղջիկը, այս

ու մեր ազգայիները երկու մասի բաժնուած վէճ կը յարուցանեն. մէկ մասը տաճարական եղած է, միւսն ալ հակատաճարական. առաջինները կը փափաքին նորակառոյց եկեղեցւոյն անյապաղ տաճար մը ալ չմնել, և առայս ոգի ի բռին հոգեւոր բարձրագոյն իշխանութեան ուղղուած հանրագրեր անգամ պատրաստելով՝ կ'աշխատին անդադար, քիչ փոյթ ընելով ուրիշ տաճարի մը՝ ազգային կարեւոր վարժարանի մը համար, որուն պաշտօնեաները 4-6 ամսեան պահանջ ունենալնուն՝ նիւթական մեծ նեղութեան մէջ կը գտնուին։

Հակատաճարականները կ'ուզեն որ առ այժմ և նախ դպրոցին գոյութիւնը պահպանելուն հոգ տարուի, և տաճարին չինութիւնը՝ միջոցներու առաւել ներող, ու նպաստաւոր ժամանակի մը թողուի. ըղձանք մը որ արդար է և բանաւոր։

Եւ սակայն եկեղեցին ու դպրոցը անբաժան են իրարմէ ու գործակից իրարու։

Ձիշդ այս համոզումով՝ վերջերս մեր բարեկեան և եկեղեցասէր Ցանկոյցները, տաճարականներ մասնաւորապէս, որոշեցին որ տաճարը և դպրոցը միանգամայն ունենալու համար կարելի ջանքը ի գործ դնեն։ Եւ այս մասին երկրորդ անգամ ըլլալով հոգեւոր իշխանութեան հաւանութիւնը առնելէ ետքը՝ տաճարին չինութեանը պիտի ձեռնարկեն։

Պայմանաւ որ դպրոցին ասով վնաս մը տալէ զգուշանան, ի սրտէ յաջողութիւն կը մաղթենք իրենց սոյն ազգօգուտ ըղձանքին։

*** Ասկէ 20 տարի առաջ՝ վախճանեալ Խաչատուր կաթողիկոսի կենդանութեանը՝ Դավաշու Նորգիւղէն նշանաւոր բազմանդամ գերդաստանի մը Մէլիքեան Սահակի որդին կը լքէ իր կինը՝ անբարոյ ըլլալուն համար։ Խաչատուր կաթողիկոսը քանիցս սոյն կնոջ ընթացքը յանդիմանելէ ու անոր հարկ եղած խրատները տալէ վերջ՝ դեռ միջոց մը ևս պահելու խորհուրդը կուտայ Մէլիքի որդուն Սահակն կինը չի թողուր քնաւ բռնած յոռի ճամբան։ Կաթողիկոսի մահէն ետքը՝ այրն ա'լ տանիլ չկրնալով՝ կը հեռացնէ կինը տունէն, որուն համար տեղ. Արբէն վարդապետը, որ նախ ոչխ անձնական հաշիւներով և թշնամութեամբ լեցուած կ'ըլլայ Մէլիքի որդոյն հանդէպ, որպէս թէ պոռնկութեան պատճառաւ այր մը ազատ չըլլայ իր յայտնօրէն անպարկեշտ լծակիցը թողլու, բոլոր ուժովը կը բանադրէ Մէլիքի որդին, անոր հետ և հարը, մայրը, եղբայրները ու ողջոյն գերդաստանին մեծ ու փոքր անդամները, ասոնց հետ յարաբերութիւն ու հաղորդակցութիւն ընողները, ինչպէս նաեւ արձակուած բանադրանքն ետ առնել տալու համար միջամտողները՝ արգիլելով հայ քահանաներուն անոնցմէ մէկուն հետ յարաբերելու, տներընին օրհնելու, մկրտելու և այլն։ Ինչպիսի խոնարհաբոյր! և նոր օրինակ չտեսնուած։ վարդապետ՝ ըլլալով կաթողիկոսական հովեր առնել...։ Արդեօք չափազանցապէս՝ չափէն դուրս գալ չէ՞ այս։

Ցիշեալ Մէլիքի գերդաստանի նեղուած անդամներու կողմանէ վիճակիս առաջնորդարանը որուան ռաղում եւ արդար բողոքի մը վրայ՝ Խառն Ժողովը վարդապետի մը իրաւասութենէ վեր համարելով բանադրանք՝ մանաւանդ նման բանադրանք մը տալը՝ որոշեց ծանուցանել սոյն վարդապետին՝ որ փութայ ետ առնելու իր բանադրանքն այնքան անարդար, որքան փքուռոյց։

ՁԱՒԷՆ

ԻԶՄԻՐԻ ՄԵՐ ՆՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼԸ

Իզմիրի մեր նախորդ գործակալ Սագիս էֆ. Բէշիկեանի, իրենց մէջ գոյացած համաձայնութեամբ, յաջորդած ըլլալով՝

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԷՖ. ԺԱՄԱԳՈՐԾԵԱՆ

Ընդունուած է Հայոց Նաղ

կը հրաւիրուին մեր ընթերցողները ասկից վերջ իրենց լրագրոյս ընդհ. գործակալ մեր ամէն հին ու նոր գործառնութեանց մասին յիշեալին հետ բանակցիլ և անկէ ստանալ տեղեկութիւններ լրագրոյս նկատմամբ։

Գիտնա գործակատարումդ Ցակոբ էֆ. Պոյաճեան տար։

ԱՅԻՕՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԸ ԱՊՕՆԷԼԷՐԻՄԻՋԻ

Կազէթա պէտէլէրինի գործակալումը Ստեփան էֆ. Գալամեանա վերմէնիլ ըլեաս օլունուր։

ԽԱՐԻՃԻՅԵԼ

ԻՆԿԻԼԻԹԷՐԱ ՎԷ ՐՈՒՍԻԱ. ԹԻՃԱՐԷԹԻ.—Ինկիլիթերա իլէ Ռուսիա արասընտաքի թիճարէթ միւնասէպաթը. նրն գուվվէթլէնմէսինէ չալըշմագ իւզրէ, Ռուսիա հիւքիւմէթի՝ պու քէրրէ բրէնս Զէրպաթօֆ նամ զաթը Լօնտրաեա կէօնտէրմիշ տիր. միւշարիւէյհ բրէնս Զէրպաթօֆ՝ աճանս Բէօյիէրին մուխապիրլէրինտէն պիրի իւէ վուգու պուլան միւլագաթընտա, մէէմուրյուէթի հագգընտա աթիտէքի իյզահաթը վէրմիշ տիր.

«Ինկիլիթերատա իյիա իսէճէհիմ մէէմուրիյէթ՝ պանա քէնտի արզու վէ թալէպիմէ վէրիլտի. Ռուսիա իւէ Ինկիլիթերա արասընտաքի թիճարէթ միւնասէպաթընն արթտրրլմասը՝ վէ մէզքիւր միւնասէպաթն տիկէր մէմլէքէթլէրին թէվասիւթինէ մէյտանպրագմագսըզը, միւմքին օլտուղը գատար տօղրուտան տօղրուեա իհտիյաջ՝ էր իքի թարաֆընն իգթիսատի մէնֆաաթլարը իգթիզասընտան օլտուղընը իքի ալվլէթին թիճարէթ էրպապընա թագտիր իթտիրմէք արզուսընտա պուլունընքօրըմ. Ինկիլիթերա բրացալարընն էճնէպիլէրէ վէ պախուսուս Ռուսիա թամիրլէրինէ խուսուսմէթ կէօսթէրտիքլէրի՝ Ռուսիաճա ումմիյէթլէ զանն օլունուրսը. հալպու քի, կէչէնլէյտէ Ինկիլիթերաեը զիեարէթ իտէն Ռուսիա թիճարէթ օտալարը ազասընն վէրտիքլէրի մալիւմաթ՝ պու զանընն եանլը օլտուղունը բուսլար նազարընտա խպաթ էյլէմիշ տիր. պակլընա չու մատտէէ տրգագաթ իթմէք լազըմ կէլիր քի, Ռուսիանն ֆազլա մահսուլաթընա էճնէպիտէ սաթը բիացալարը պուլմագ մատտէսինտէ՝ Ռուսիա տախլինտէ 12 միլիոն ալէ ռէխի ալագատար պուլունտուգլարը կիպի, Ինկիլիթերա իյինտէտ ֆապրիգա իշլերի իւէ կէչինէն 4 միլիոնան ֆազլա ալէ ռէխի՝ Ինկիլիթերանն ֆազլա մամուլաթընա եէնի սաթը բիացալարը արամագտա մէնֆաաթտար պուլունընքօրար. Ռուսիա տախլինտէ մանիֆաթուրա սարֆիյեաթը՝ էհալիտէ ֆէրտ պաչընա 30 չիլին ռատտէսինտէ տիր. պունտան 50 սէնէ էվվէլ Ինկիլիթերա տախլինտէ տախ սարֆիյեաթ պու ռատտէտ իտի. էհալինին չօղալմասը նազարը արգագաթա ալընտրըը հալտէ, պու կիւն սէնէվի 250 միլիոն Ինկիլիզ լիրասընա պալիզ օլան մանիֆաթուրա թիճարէթինին 2 միլիար լիրաեր պուլապիլէճէեի անլաշլրը. Ռուսիա բիացալարընա գալայըգ կէսօթէրմէքլէ, իքի մէմլէքէթ արասընտաքի թիճարէթի գուվվէթլէնսիրմէք՝ Ինկիլիթերա թիճարէթ ալէմինին մէնֆաաթլարընա թէմամը իւէ մուվաֆֆըգ տիր.»

Բրէնս Զէրպաթօֆին թէգլիֆի իւզրէ, կէչէնտէ Լօնտրատա չէհր էմինինն բիեասէթի ալթընտա պիր միթինկ ճիրագատ իթմիշ, վէ բրէնս Զէրպաթօֆն թէգլիֆլէրի՝ հէր իքի թարաֆ թիճարէթ էրպապը թարաֆընտան չիտտեթլէ ալագըշանմըշ տըր։ Զիեարէթ իտերէգ թիճիրլէրէ գալայըգլար կէսօթէրիլմէսի իչուն, պիր հէյէթ թէչգիլի վէ Գորկան, Բօսթոֆ, Վոլոկտա կիպի Ռուսիանին պայլըճա բիացալարը իւէ, Ինկիլիթերա արասընտա մուխապէրէ վասթալարընն վէ միւրասէլաթն արթտրրլմասը իչուն, լազըմ կէլէն թէտպիրլէրին իթթիհազը գարարլաշմըրլմըշ տըր։

ԱԼՄԱՆԻԱՏԱ ԿԷՕՐԻԻԿ ԹԱՐԻ. ՅԷՍԻ.—Բարլամէնթօտաքի կէսմրիկ գօմիսիօնը՝ ազատան Մ. Կամբ թարաֆընտան հայվանլար հագգընտա թէգլիֆ օլունան ռիւսում մէսէլէսինի միւզաքէրէեէ գօմուշ տըր. խարիճիյէ նազրը պարոն տը Ռիխթոֆէն՝ հիւքիւմէթ թարաֆընտան թանզիմ իտիլէն լաեիհատա մուգարրէր թարիֆէնին իպգասընը թալէպ իթմիշ տիր. Մ. Կամբ թարաֆընտան վուգուպուլան թէգլիֆ իսէ՝ պու թարիֆէտէ միւնտէրիճ ռիւսումընն պիլէ. արթտրրլմասընա տաիր տիր. Մ. Կամբ՝ 300 մարգտան 1000 մարգա գատար գըյմէթի օլան պարկիրլէրտէն՝ հիւքիւմէթ թարաֆընտան թանզիմ օլունան թարիֆէ մուճիպինճէ հայվան պաչընա 75 մարգ ալընմաեուզ 90 մարգ, 2500 մարգ գըյմէթինտէ օլան հայվանլարատան 150 մարգ եէրինէ 180 մարգ, 2500 մարգտան ֆազլա գըյմէթի օլան հայվանլարատան տա 300 մարգ եէրինէ 360 մարգ ալընմասընը թէգլիֆ իթմիշ տիր։ Սիւտ վէ էթ վէրէն հայվանլարատան ալընճագ բուսումա կէլինճէ, պիր զանթար էթ վէ եատա մուատիլ հայվան իչուն 18 մարգ ալընճագ տըր։

Ագա իսիդէճէք մուահէտենամէլէրտէ՝ պարկիրլէրլէ էթ վէ սիւտ հայվանլարը իւզրինէ գօնուլճագ ռիւսում եիւզէտ 20տէն ազաղը օլամաեճագ տըր։ Գօեունլարլա տօմուզլարընն պիր գանթարընտան 18 մարգ ալընճագ տըր. հալպու քի, պունլարատան ալընան ռիւսում՝ ատէտ իթթիպարը իւէ իտի, վէ պէչէր պաչատան 2 մարգ ալընքեօր իտի։ Իտիալ օլունճագ թազէ էթին գանթարընտան 45 մարգ ալընճագ տըր։ Թարիֆէ գօմիսիօնը էսթէրլէրին հէր պիրինտէն 30 մարգ ալընմասընը գարարլաշտըրմըշ տըր։

ՁԻՆ ԱՀՎԱԼԸ.—Շանկ-Հայտան վէրիլէն խապէրլէրէ կէօրէ, Ինկ-Բօ չէհրինտէ մուգրմ Զինլիլէրին էճնէպիլէրէ գարշու կէսօթէրտիքլէրի չիտտէթ՝ նիհաեէթ պուլմուշ վէ Կէյր վէ Լիւքնամ Ալման զորիլլարը մէզքիւր լիմանտան հարէքէթ իթմիշլէր տիր։

— Քանթօնտան վէրիլէն խապէրլէր՝ Քուանկ-Սի էեալէթինտէ եէնիտէն գարըշգալգալար զուհուր իթտիեինի վէ պու հատխսաթ իւզէրինէ, Եուան-Շի-Գայ թարաֆընտան 4 թապուր ասքէր իւէ պիր չօգ թօր վէ սարի միհիմմաթ կէօնտէրիմիշ օլտուղունը պիլտիրիեօր։

— Թիէն-Զին չէհրինն թախիյէսի իչուն, էճնէպի գօմանտանլար՝ Զին հիւքիւմէթինէ աթիտէքի չարթլարը թէքլիֆ իտիեօրլար։

1.— Թախրիպ իտիլէն գալէալար եէնիտէն ինչա իտիմէեէճէք վէ Բէքքին իւէ Թաքու վէ Շան-Հայ-Քուան արասընտա հիչ պիր եէնի գալէա եարըլմասճագ տըր։

2.— Թիէն-Զին չէհրինն տիվարլարը թէքքար ինչա իտիմէեէճէք տիր։

3.— Լէճէպի ասքէրլէր՝ Թիէն-Զինտէ քէնտիլէրինէ թախսիս իտիլէն արազիտէ պուլունտուգճա, օրալարա Զին ասքէրի իտալ իտիլմեէճէք տիր։

4.— Մէզքիւր չէհր իչինտէ պուլունճագ Զին քօլիս մէէմուրլարընն ատէտի՝ 2500ի կէչմէեէճէք տիր։

5.— Թիէն-Զին չըմէնտրֆէրինտէն 30 քիլօմէթրօ ուզագ պիր մէսաֆէեէ գատար պուլունան Զին գարագօլ ասքէրի արթտրրլմասճագ տըր։

6.— Բէքքնտէն Շան-Հայ-Քուանա կիտէն չըմէնտրֆէր խաթթը՝ անճագ գօմանտալարրն բրզասը իւզէրինէ Զինլիլէրէ իտատ իտիլէճէք տիր։

7.— Զին ասքէրի Թիէն-Զին չէհրինէ 30 քիլօմէթրօտան զիհատէ եագլաշմասճագլար, էճնէպի ասքէրլէրի իսէ պու արազի տախլինտէ սերպէսթճէ հարէքէթ իտէճէք տիր։

8.— Էճնէպի գարագօլխանէ պուլունան եէրլէրտէ, էճնէպի ասքէրի պուլունճագ վէ Զինլիլէր օնլարը թէվգրֆ իտէմէեէճէքլէր տիր։

9.— Էճնէպիլէրին խրտմէթինտէ գուլլանըլան Զինլիլէր՝ Զին հիւքիւմէթի թարաֆընտան ճէզալանտըրըլմասճագ տըր։

10.— Էճնէպի ասքէրլէրի Զինտէ գալտրգճա, պուլունտուգլարը գըշալարը մուհաֆազա իտէպիլէճէքլէր տիր։ Պունտան մատտա Բէյ-Թաի-Հօ լիմանը իւէ Բէքքինն զարպընտա պուլունան թէբէլերի իշղալ իտէպիլէճէքլէր տիր։

11.— Թա-Քու չէհրինտէ անճագ պիր զըրնը պուլունճագ, վէ Բէյ-Հօ նէհրինէ տախի հիչ պիր թօրբիտօր գօնմատճագ տըր։

ՔԻԻՊԱ ՎԷ ԱՄԷՐԻԿԱ.— Ամէրիգալարարա Քիւպա ատտասընտա հիչ պիր լիման վէրիլմէեէճէեի հագգընտա Քիւպա բէյսիմ. Բալմանն թէէմինաթընա գարշու Ամէրիգալարարա լազըմ օլան սթասիոն վէ տէօլարը ինթիխապ իթմէք իւզրէ, մէզքիւր ատա սահիլէրինի թէտգզգ իթմիշ օլան ամիրալ Պըրատֆօր՝ Հավանա լիմանընընն ֆէնընը հարպ նօգթաի նազարընտան ֆէվգ էլ ատէ միւսահա վէ միւնասիպ օլտուղունը պէէան իթմիշ տիր։ Ֆիլվագը մէզքիւր լիման թապիի մէվգբի հասէպի իւէ Մէքքիգա քէօրֆէզի մէտխէլինտէ Պահամա, Ֆլօրիտա վէ Եուգաթան պօղազլարընա հաքիմ պուլունտուղը իչուն, չիպկէսիզ իչէ եարար։

ԲՈՒՍԻԱ ՎԷ ՖՐԱՆՍԱ.— «Ժուրնալ տը Սէն Բէթերսպուրկ» կազէթասը ուզուն պիր մէգալէ եազուպ, Ռուսիանընն՝ տատա Ֆրանսանընն բարասընտան իսթիֆատ իթմէք արզուսընտա պուլունտուղունտան պահ իչէն Ֆըրանսըզ կազէթալարընա գարշու տէեօր քի, բելիթիգա մէսէլէսինի բարա մէսէլէսի իւէ գարըշարմամագ լազըմ կէլիր։

ՊԷՐՄՈՒՏՏԱ ՊՕԷՐ ԷՍԻՐԼԷՐԻ.—Ինկիլիթերանընն Պարը Մուհիթը Աթլասիսի մալիք օլտուղը Պէրմուտ ատալարընտա մահպուս պուլունան Պօէր էսիրլէրինտէն պիրի՝ սաչլարընը ումուզլարընա գատար ուղաթմըշ տըր։ Պու ատամ մուհարպէպէնին պիտտէթինտէ, Ինկիլիզլէր ճէնուպի Աֆրիգատան թարտ իտիրմէնճէեէ գատար սաչլարընը քէսմէմէեէ եէմին իթմիշ տիր։ Մէրգում՝ հալէա Պօէրլէրին ճէնուպի աֆրիգաեա հաքիմ օլաճագլարընա գանի իմիշ։

ՂԱՐԻԻՊ ՊԻՐ ԻԶՏԻՎԱՃ.—Նիւ-Եորգ կազէթալարընտան պիրինտէ, հագգընթէն զարիպ պիր իզտիվաճ վուգուընա տարր պիր ֆըգրա օգունմուշ տըր։ 180 եաշընտա ճօն Պիրլօֆ նամընտա պիրի՝ պու կիւնլէրտէ պէչինճի տէֆա օլմագ իւզրէ էվվէնէճէք վէ 50 եաշընտա տուլ պիր գատրն ալաճագ իմիշ։ Կիւվէնինն սըհհաթը միւքէմմէլ օլտուղը ռիվաեէթ օլունուեօր։ Մէրգումէհէր կիւն եէօրիւեէրէք տօլաշմագատա օլուպ հաֆրզասընա տա հէնուզ խալէլ կէյմմիշ տիր։ 90 եաշընա գատար Վիսթ իչէր իմիշ ֆագաթ պունտան վագ կէչմիշ վէ շիմտի պիր գաթ տահա գուվվէթլէնմիշ տիր տէնիլիեօր։

ՂԱՐԻՊ ՊԻՐ ՎԱՍԸԵԷԹ. — Ամէրիգատա Քէնթիւքքի չէհրինտէ վէֆաթ իտէն պիրիսի՝ պիր միլեօն գատար սէրվէթինի տօղտուղը չէհրէ պրագմըշ։ Ֆագաթ, պու բարատան հէր սէնէ սարը սաչը պէշ գըզա 3,000 ֆրանգ ճիհազ վէրիլմէսինի վասրյեէթ իթմիշտիր։ 70 եաշընտա վէֆաթ իտէն պու ատամ՝ կէնճլիեինտէ էլինի իսթէտիեի պիր գումրալ գըզատան քէնթիսի կիպի գօմրալ պիր էրքէքլէ իզտիվաճ իտէտէճէք հէվապընը ալընճա, մէրգումմ՝ միւտէթը էօմրինտէ էվվէնմէմէէ գարար վէրմիշ, վէ սարը սաչը գըզըլար ալէյհինէ պիր խուսուսմէթ հիսսի պէսլեեէճէեինէ պիլաքիս եօգարընտա եազարդըմըզ կիպի վասիյեէթ իթմիշ տիր։ Ֆագաթ պու միւքեաֆաթատան անճագ նամուսլը վէ ֆագիր սասը սաչը գըզլար իսթիֆատ իտէճէքլէր տիր։

ԻԹԱԼԻԱ ՎԷ ՍՎԻՋԵՐԱ.— Պէրլին սիեասի մահֆիլինտէ Սվիչերա իւէ Իթալիա արասընտա զուհուր իտէն իսթիլֆա օ գատար էէէմմիյէթ վէրիլմեեուպ, իյին քէնտի քէնտինէ թէսվիյեէ իտիլէճէեի զանն օլունունը։

ՊԷԼՃԻԳԻԱ ԱՀՎԱԼԸ.— Պէլճիգատա լիպէրալ ֆիրգասը մէպուսլարը գապինէ թարաֆտարը օլան մէպուսլարա գարշու ֆէվգէլատէ ֆաալիյեէթ կէսթէրմէքտէ, վէ ինթիխապաթ նըզամլարընը թատիլէ օղրաշմագատա տըրլար։

ԱՎՍԹՐԻԱ ՎԷ ՄԱՃԱՐԻՍԹԱՆ. — Ավսթրիա վէ Մաճարիսթան պաչ վէքիլէրի ֆոն Քէօրպէր իւէ ֆոն Զէլ՝ Պիւտապէշթաէ կիւմրիւկ մէսէլէսի խուսուսընտա ուզուն ուզատրեա միւլագաթ իթմիշլէր տիր։

ԳՐԱԼԻԶԱ ՆԱԹԱԼԻ. — Բարիսէն վէրիլէն խապէրլէրէ կէօրէ, գրալիչա Նաթալինին Դաթօլիկ մէզհէպինէ կէչմէսի մէրասիմի՝ կէչէն ճիւմաա էրթէսի կիւնի Պէօրք-Սիւա-Մէրտէ իհրա օլունմուշ տըր։

ԲԱՆԱՏԱ ԱՀՎԱԼԸ.— Քանատա հիւքիւմէթի՝ խուսուսի պիր շիրքէթ իւէ պիր մուգավէլէ ագա իթմիշ տիր։ Պու մուգավէլէ մուճիպինճէ մէզքիւր շիրքէթ՝ սէրի աթէչլի թիւֆէնկլէր իմալի իչուն պիր ֆապրիգա թէէսիս իտէճէք տիր։ Ֆապրիգա սէնէտէ 12000 տէն 15000է գատար թիւֆէնկ եարաճագ վէ լիւզումը հալինտէ կիճէտէ ամէլէ չալըշտըրուպ՝ մէզքիւր մըգտարը իւքի միլինէ իպալ իտէպիլէճէք տիր։

ՐՈՒՄԱՆԻԱՏԱ ՖԷՃԻ ՊԻՐ ՃԻՆԱԵԷԹ.— Ռումանիանընն եաշ չէհրինտէ զաեեթ զ-պիհանէ պիր ճինաեեթ վուգու պուլմուշ տըր։ Պիրի 90 վէ տիկէրի 80 եաշընտա իւքի տիլէնճի գատրն գաթլ իտիլմիշ տիր։ Գաթիլէր էսասէն խըրսըզ օլուպ՝ պիր կիճէ պիչարէ գատրնընը խանէլէրինէ կիրմիշլեր վէ անլարը զաեեթ զէնկին պիլերէք թէհտիտ իթմիշլեր տիր։ Նիհաեեթ հիչ պիր չէյ ալամատըգլարընտան, ծնլարընն կէօզլէրինի չըգարմըշլար, վէ պալթա վէ պըշագ իւէ էյլերինի սեագլարընը բարչա բարչա իթմիշլեր տիր։

Մ. ԲՈՒԶՎԷԼԹԻՆ ՊԻՐ ՆՈՒԹԳԸ.—Ամերիգա հիւքիւմէթի բէիսի Մ. Բուզվէլթ՝ Շարլէսթոն սէրկիսինին ասչըմասը միւնասիպէթի իւէ իրատ էյլէտիեի պիր նութգտա, ինսանլարընն սայու զայրէթինին սէմէրէտար օլմասը իչուն, մէշրուիյեէթ տարբէսինտէ չալըշմասը լազըմ կէլտիեինի վէ ասրը հազրը՝ սերվէթ վէ սէատէթ իչուն էն միւսաիտ պիր զէման օլտուղընտան, սերմաեէնին էյի իտարէ իտիլմէսի լազըմ կէլտիեինի պէեան վէ իֆատէ էյլէմիշտիր։

ԲՐՈՒՍԻԱ ԲԱՐԼԱՄԷԹՕՍԸՆՏԱ ՍԻԿԱՐԱ ԻԶՄԷՔ.—Բրուսիա մէպուսան մէճլիսինին սօն իթթիֆալարընտան պիրինտէ, ազատան պիրիսինին սիկարա իչմէքտէ օլտուղը կէօրիւէրէք, բէիսէ իտիլէն չիքեաեէթ իւզէրինէ, բէիս մէճլիս սալօնընտա սիկարա իչմէք մէնինու պուլունտըրընտան պահ իւէ, սիկարասրը տէրհալ սէօնտիրմէսինի մուճամիլէյէ էմր իթմիշ, վէ օտասխ իթթաաթ իթմէեէ մէճպուր օլմուշ էր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Անգարէ վիլայէթի տէֆթէրտարը սէատէթլու Բըզա պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ բէվիյէեթմէնանը մէէմուրինը մալիյեէտէն օլմասընա մէպնի, թէրֆիան ուլէա սընֆը էվվէլի բիւթպէսի թէվճիհ պույուրուլմուշ տըր։

ՆԸՇԱՆ

Էրմէնի Բաթրիգը բիւթպէթլու Մաղաքիա Օրմանեան էֆէնտի հազրէթլէրինէ Մուրասսա Օսմանի,

Ժանտարմա տաիրէսի բէիս վէքիլի ֆէրիգ սէատէթլու Հագգը բաշա հազրէթլէրինէ Թէվֆիկէն պիրինճի բիւթպէսէն Օսմանի,

Բուսիա տէվլէթը ֆէխիմէսի թէպասընտան միշավիրը խասս Մ. Սօլոքիեէ պիրինճի բիւթպէսէն Մէճիտի,

Թօբխանէի Ամիրէեէ մէնսուպ սէյեար թօբճի իքինճի լիվա գօմանտանը միրբիլիվա սէատէթլու Պէքիր Սրագը բաշա թէպիրլէն պիրինճի բիւթպէսէն Մէճիտի,

Մէքթէպը Միլքիյէի Շահանէ սէր մուպասսրը Մատթէոս էֆէնտիեէ իւչինճի բիւթպէսէն Մէճիտի,

Թօբխանէի Ամիրէ մէճլիսը հարպիյեէ տաիրէսի աղասընտան միրբիլիվա սէատէթլու Իսմայիլ ճէմիլ բաշաեա թէպիրլէն իքինճի բիւթպէսէն Մէճիտի տիր։

Մէքթէպը Միլքիյէի Շահանէ սէր մուպասսրը Մատթէոս էֆէնտիեէ իւչինճի բիւթպէսէն Մէճիտի,

Թօբխանէի Ամիրէ մէճլիսը հարպիյեէ տաիրէսի աղասընտան միրբիլիվա սէատէթլու Իսմայիլ ճէմիլ բաշաեա թէպիրլէն իքինճի բիւթպէսէն Մէճիտի տիր։

ԲԱՍԳԱԼԻԱ միւնասիպէթիյէ, պու սէնէ տախի բաթրիգխանէլէրէ աթբալեէի Սէնիյէ իչուն պայրուլմուշ վէ Խազինէի Խասսա Շահանէ նազրը աթուֆիլլու Սագզ Ցովհաննէս էֆ. հազրէթլէրի՝ բաթրիգխանէլէրէ կիտէրէք, իչուն ճէվիը հազրէթը Բատիշահիի բիւթպէթլու բաթրիգ էֆէնտիլէր հազարաթընա թէվլիմ էյլէմիշ տիր։

ԹԷՎԼԻԿՐԱՖ ԽԱԹԹԸ.—Էվէրէկ գասապասընտա թէմախտ իտիլէճէք թէվլիկրաֆ խաթթը իչուն, մահալլի էհալիսի թասհհիսաթընտան պաչգա, սարֆը լազըմ կէլէն մէպլազընն միվազէնէեէ զամմըյլա թէսվիյեէսինէ իրատէի Սէնիյեէ չէրեֆիմիթէալիգ պույուրուլմուշ տըր։

ՏԱՐ ԻԻԼ ԱՃԷԶԷՏԷ ՁՕՃՈՒԳԱՐ. —Տար իւլ Աճէզէ թալիմխանէսէնէ տէվամ իտէն չօճուգլարընն կիւնտէ 2 սաաթ գատար օգուեուպ եազմասընա վէ սանսաթլարընա եարաեճագ բէյամ վէ չըզկը կիպի տէրսլէր իւէ իշթիղալ իթմէսինէ գօմիսիօնճա գարար վէրիլմիշ վէ պու պապտէ Տախիլիյէ նէզարէթը ճէլիլէսինէ իսթիզանը քէյֆիյեէթ օլունմուշ տըր։

ԻԶՄԻՐ ՎԱՒՕՐ ՇԻՐՔԷԹԻ. — Միւտտէթը իմթիհազ զարֆընտա խակէէ, բրխթրմ վէ տուպալարընն սաղլամ սուրէթտէ պուլունտուրուլարագ, գազա վուգուտա կէմմէմէսինէ իթթինա օլունմասը՝ իզմիր վաՕր շիրքէթի շարթնամէսինտէ կէօսթէրիլտիեինտէն, վէ պազը իսկէլէլէրին հէման թամիրի իճապ իթտիեեինտէն, մագամը ատտինտէն օլպապտէ շիրքէթ բիեաէթինէ թէպլիղաթ վագը օլմուշ տըր։

ԶԸԲԱԱԹ ՊԱՆԳԱԼԱՐԸ.—Զըրաաթ պանգալարընն նէ կիպի թատիլաթա միհմաճ օլտուղունա վէ պունլարընն էհալիեէ թէսհիլաթ կէսօթէրպիլմէսի իչուն, նէ սուրէթլէ ըսլասը իճապ իտէճէեինէ տաիր Գօնեա վալիսի բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան թագտիր գըլընան լաեիհա իւզէրինէ իքիսի մուգթէզասը՝ ատտ օլտուղը տարբէեէ թէպլիղ պույուրուլմուշ տըր։

ԵԱԼՕՎԱ համամլարը իւէ իսկէլէ արասընտաքի եօլըն թամիր իտիլմէսի՝ Խազինէի Խասսա Շահանէ նէզարէթը ալիյեէսինտէն Նաֆիա նէզարէթինէ իշար օլունմուշ տըր։

ՎԷՊՍ.— Իսկէնտէրիյէէտ վէպա վուգուաթը իւզէրինէ պիր գարար իթթիխազ օլունմագ իւզրէ, մէճլիսը ումուրը սըհհիյեէ տիւնքի կիւն իճթիմա իթմիշ վէ Ագաէնիզտէքի Մըսրը սէվասիրինտէն չըգանլարընն իշարը ախէէ գատար գարանթինա ալթընտա պույունտուրուլմասը թամիր գարարա ալընարագ քէֆիյեէթ իճապ իտէնլէրէ պիտիրիլմիշ տիր։

ԶԸԵԱՃԷԹ.—Սվէճ-Նօրվէճ սէֆիրի հազրէթլէրի՝ հազրտա մէմլէքէթի ճանիպինէ ազիմէթ իտէճէեինտէն, սէֆարէթանէտէ պիր զըհաֆէթ քէչիտէ իթմիշ վէ սիֆէրաի էճնէպիյէ վէ սաիր զէվաթը քիրամ հազրը պուլունմուշլար տըր։

ԳՕՆՎԱՆՍԻՕՆԷԼ գաթարբյրա չէհրիմիզէ պիր չօգ Ալման սէյեահը կէլմիշ տիր։ Պունլար՝ բաշար կիւնիւ Օսէատատան ավտէթ իտէճէք «Թարապիա» վաքօրբյա Համպուրկա կիտէճէքլէր տիր։

ՎՈՒԴՈՒ ՊՈՒԼԱՆ չիքեաեէթ իւզէրինէ, Իւրկիւպ գարմմագամընա իշտէն էլ չէքտիրիմիշ վէ հագգընտա թագգըգաթ իճրասը, Նիյտէ միհէսաբրրքի վէքեալէթինէ իշար իտիլմիշ տիր։

ԱՆԳԱՐԷ չէհրինին կէրէք թանզիֆաթընա վէ կէրէք իմար վէ ինչաաթընա զայրէթ իտիլտիեի վէ չէհրին անվալը սընհիյեէսի եօլունտա պուլունտուղը մահէլլինտէն պիլտիրիլմիշ տիր։

ԳԱՀՎԷ, չէքէր վէ բամուգ ֆիաթը տիւշմիշ տիր։

ՊԷՕՅԻԻԲՏԷՐԷՏԷ պէրպէր Գօսթինին ռուսասաթը բէսմիյեեի հաիզ օլմատըզը հալտէ տիշճիրիք իթտիեի վէ պիր գաչ քիչինին տիշինի տախի գբրտըզը անլաշըլարագ, մէրգումա թէնպիհաթը լազըմէ իֆա իտիլմիշ տիր։

ՇԻՐԲԷԹԸ ԽԱՅՐԻՅԵԼ՝ եէնիտէն 3 վաքօր սիբաբրյընը Նաֆիա նէզարէթինէ իսթիդան իթմիշ վէ չիտտէթը լիւզումը տէրքեար օլան պու վաքօրլարըն ճէլպի նէզարէթը միշարիյէհաճ տա թէնսիպ իտիլմիշ տիր։

ԻՏԱՐԵԻ ՄԱԽՍՈՒՍԱ՝ Տէրսաատէթ իւլէ Շինկին լիմանը արասընտա մունթազամ վաքօր իշլեթմէէ գարար վէրմիշ տիր։

ՊԱՂՏԱՏՏԱ գուրագլըգ սէպէպիյէ պուղտայ ֆիլմը բէք եիւքէլտիլ տիր։

ՎԷՐԲԱԼԷԹԷՆ պիր մահէլլէ տիկէր մահէլլէ կիտէն իւճրէթլի մէէմուրլարընն եօլ մէսարիֆի Խազինէտէն վէ իւճրէթսիզ մէէմուրլարընքիտէ, սահիպը մէէմուրիյեէթ թարաֆընտան վէրիլմէսի լազըմ կէլէճէեի իճապ իտէնլէրէ պիտիրիլմիշ տիր։

ԱՏԱՆԱ թարաֆլարընա տօլու իւլէ գարըշըգ եաղմուր տիւշէրէք էքինլէրէ զիեան վէրմիշ վէ Սէյհան ըրմաղը թաչմը տըր։

ՇԷՀԷՐԽՄԻԶ Իրան սէֆիրի հազրէթլէրինին նէվատիրը նէֆիսէտէն միրէքքէպ գօղէքսիօղ՝ պու տէֆա թասնիֆ իտիլէրէք, սեֆարէթխանէ սալօնլարընտա այրը այրը թէշէհիր իտիլմիշտիր։

ՄԷՐԹԼԻ ԹԱԹԻԼԻ.—Ճիպալի Բուսմէքթէպլէրի չօճուգլարը արասընտա գուշ բալաղը, վէ Պոեաճը քէօյ մէքթէպի աթֆալընտա գըզամըզ խասթաեը զուհուր իթտիեինտէն, մէզքիւր մէքթէպլէր թաթիլ իտիլմիշ տիր։

ՊՈՒԴՏԱՑ ՖԻԼՄԸ.— Պիր իքի կիւնտէն պէրու չէհրիմիզ զախիրէ պօրասընտա զիքր օլունճագ հիչ պիր թէպէտտիւլ վուգու պուլմամըշ տըր. Ֆիլմթլար՝ եինէ էսկի հալ վէ տէրէրէտէ տիր։

Սէրթ պուղտայն էեու ճինսի իւզէրէնէ կէրչի թալիպ բէք չօգ իսէ տէ, իրալաթ զաեեթ մահտուտ տըր։ Պունլարրն օգգասը 30-35 բարաեա գատար սաթըլմագտա տըր. եէմիլք արբա ֆիլմընտա կէօրիւէն կէվզէքլիք էլան պագը տըր։ Դանարիա եէմինին ֆիլմը՝ օգգասը 37-38 բարաեա գատար տըր։

ԳՕՆԻԱՏԱ ամէրիկաթ մէվսիմի եէթիշմէսի ճիհէթիյէ, էմանէթէն եաբըլաճագ միւխթէլիֆ եօլլար ագասմընտան Ագչէհիր-Պէրմէնտէ, Սէյտի չէյրի-Գարապուլագ, Պօզգըր-Ալաի

նէք՝ պաղը սերմանէտարանը մուտվէնէթիկի իսթիհալ իթմէք իւղրէ Վիէնննաեա կիտէճէք տիր։

ԹՐԱԼՏԱ. ՀԱՅՐԻՑԵԱԹ. — Այտրն վիլաեէթի տախիլինտէ Թրալ նամ մէվգրտա ասարը աթիգա արամագ իւղրէ, Իզմիրէ կիթմիշ օլան միւզէի Հիւմաեուն միւտիրի Համտի պէյին մախտումը Էնտէմ պէյ, վէ Այտրն վիլաեէթի մէարիֆ միւտիրի Նաիլի պէյ՝ մէզքիւր մէվգրտէ եէնիտէն պաղը անթիգա հէյքէլ պալլարը վէ սաիրէ քէշֆ իթմիշլէր տիր։

ԱՄԷՐԻԿԱ հիւքիւմէթի՝ Տիգրան էֆ. Բալանճեան նամ զաթը Սամսոն Ամէրիգա գօնսօլօսխանէսի թէրճէմանլրղնա, վէ Մր. Ճոն Սթէֆանիտիսի տէ Խարբութ գօնսօլօսխանէսի թէրճէմանլրղնա թաեին իթմիշ տիր։

ՔԵՆՆԿՐԸ հապսխանէսի՝ 23,346 ղրշ. մէսարիֆլէ թամիր խտիլէճէք տիր։

ԳԱԶԱԳՃԸ ՄՈՒՍԷՎի. — Էտիրնէ գարուսը էհալիսինտէն Նէսիմ Նամ չախսըն խանէսի եվվէլքի կիւն ըէժի գոլլարը թարաֆընտան արանմըշ վէ 40 բարչա թիթիւն պուլունմուշ տըր։

ՄԻՒՐԹԷՔԻՊ ՄԷՄՈՒՐԼԱՐ. — Տարըտէրէ գազասը նախի վէ պիտաեէթ մահքէմէսի ըէիսի վէ միւսթանթրգ վէ միւտտահի ումումի մուավինլէրի էֆէնտիլէր՝ Էտիրնէ իսթինաֆ միւտտահի ումումիսինին թալեպի իւզէրինէ, մուհաքէմէ ալթընա ալընմըշլար տըր։

ՏԷՆԻԶ ԳԱԶԱՍԸ. — Եաղգաբանը մավունալարընտան 136 նիւմէրօլը մավունա՝ էվվէլքի կիւն սաաթ 6տա քէօբրիւ ալթընան կէչէրքէն, չիտէթլի պիր բիւզկկարընն թէէսիրի ալթընտա գալան եէլքէն չարբմագլա պիր կէմիճի տէնիզէ տիւշմիւշ վէ պիչարէ կէմիճի՝ վուգու պուլան իմտատլարա գարշու գուրթուլմաեուպ, պօղուլմուշ տըր։

ՏԷՐՏԷԼԹ. — Սթանպոլ բոլիս մէէմուրլարը՝ թագրիպէն պիր պուշուգ սէնէ էվվէլ Եանեատա պիրատէրի պաղչէվան Իպրահիմին կէպէ գարբըսընը գաթլ իթմիշ օլան Հիւսէյնի էլտէ իթմիշ էրէտիր։

ՊԻԹԼԻՍՏԷ ԳԱՐ. — Պիթլիստէն «Լ. Հէրբլտ» կազէթասընա եազըլըզընա կէօրէ, պու սէնէ կէրէք մէզքիւր չէհր տէ վէ կէրէք հավալիսինտէ 12 աեագ եիւքէքլիքտէ գար եաղմըշ տըր։ Վագթը իլէ 20-25 աեագ իրթիֆընա գատար գար եաղտըղը օլուր իմիշ։

ՄԻԽԹԱՆԻՏՍԻ ՍԹԵՖԱՆՕՎԻՉԻՆ ՎԷՐԻՍԷՍԻ. — Մատամ Գօնսթանթինիտի Նամընտա պիր գատրն թարաֆընտան վէրէսէ ալէյհինէ իթալիա գօնսօլաթսընտա իդամէ օլունան տավա էանասընտա, չօճուգլարըն միհթէվէֆֆատան օլմատըղընա տաիր վէրէսէ վէքիլի թարաֆընտան սէրտ իտիլէն իստտա՝ միհթէվէֆֆա իլէ մատամ արասընտա թէաթի օլունան մէքթուպլար իլէ իպթալ իտիլմիշ վէ չօճուգլարըն ֆիլհագրգա միհթէվէֆֆատան օլտուղը սապիթ օլմուշ տըր։

ՄԵՐ ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼԸ

Պոլսեցնակ յարգոյ հասարակութեան կը ծանուցանենք թէ՝ «Մանզումէ»ի բաժանորդագրութեան ինչպէս նաև անոր տրուելիք ազդերու համար կարելի է վստահիլ Գրիգոր էֆ. Ազնաւորեանի, որ ստանձնած է մեր գործակալութիւնը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Պատրիարքը նախորդ գիշերուշ ատեն իր ընակարանին մէջ այցելութիւնները ընդունեցաւ բազմաթիւ եկեղեցական հայրերու և բարձրաստիճան անձնաւորութիւններու, որոնք իրենց ջերմ շնորհաւորութիւնները յայտնեցին Ն. Սրբազնութեան՝ իր արժանացած Ականակուռ Օսմանիէ պատուանշանին համար։

Երէկ ցորեկին ալ Կրօն. ժողովոյ ատենապետ Տ. Գրիգորիս Արք., Տ. Մեսրոպ Արք. Սուքիասեան, Տ. Գէորգ եպիսկ. Երէցեան, Տ. Մկրտիչ եպիսկ. Վեհապետեան և ուրիշ բազմաթիւ վարդապետներ և քահանաներ, Մաքրիգիւղի Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետը, լրագրեռու անօրէններ եւն. Պատրիարքարան երթալով՝ շնորհաւորեցին Ն. Սրբազնութիւնը։

—Ասկէ առաջ գրած էինք թէ Տիարպէքիրի առաջնորդը խնդրած էր Ս. Պատրիարքէն ծաղկեայ փիլոն կրելու արտօնութիւն Տիարպէքիրի առաջն. փոխանորդ Տ. Վահան քնյ. Շահնեանի, և Տ. Մարտիրոս Ցակոբեան և Տ. Աւետիս Սարգիսեան քահանաներուն համար։ Ս. Պատրիարքը այս անգամ այդ արտօնութիւնը տուեր է։

—Զարշանպայէ կը գրեն թէ թեմին առաջնորդ Տ. Ցակոբ-Աշոտ եպիսկ. վերջերս հոն ալ այցելեր է, թեմական գործերու կարգադրութեանց ձեռնարկելու համար։ բայց իր հիւանդութիւնը վերանորոգուած ըլլալով՝ ստիպուեր է նորէն անկողնի ծառայել։ Հիմա սակայն ապաքինման ճամբուն մէջ է և մօտ օրէն յուսալի է որ իր կատարեալ առողջութիւնը գտնէ։

—Ս. Պատրիարքը, այսօր, Քաղաքական ժողովէն յետոյ, պիտի այցելէ Ղալաթիոյ Կեդրոնական վարժարանը, և դասարանները աչքէ պիտի անցընէ։

—Պիլէճիկի Տ. Խորէն քահանան, որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, Կրօն. ժողովոյն որոշմամբ, երէկ Ս. Պատրիարքին ներկայանալով՝ խնդրեց որ, Զատկական տօներու առթիւ՝ Պիլէճիկ վերադառնայ, և Ս. Զատկէն յետոյ՝ նորէն մայրաքաղաքս գայ։ Ն. Սրբազնութիւնը, յիշեալ Տ. Խորէն քահանայի սոյն խնդիրը մերժեց, պատճառաբանելով թէ՝ Կրօն. ժողովը ի՛նչպէս որ որոշած է, այնպէս պէտք է ըլլայ, հետեւաբար Զատկէն ետքը երբ Նիսա կաղմէ, Կրօն. ժողովը, այն ատենը միայն կրնայ անօրինուիլ հարկ եղածը։

—Իզմիրի առաջնորդ Տ. Մելքիսեդեկ սրբազան՝ Լատինացւոց Զատկի տօնին առթիւ շնորհաւորական այցելութիւններ տուեր է Լատինացւոց արք. ին, Անգլիացւոց և Գերմանացւոց քահանաներուն և գերման սրբանոցի տեսչուհիին՝ որբանոցին մէջ, ուր 130է աւելի հայ որբուհիները հայ. և գերմ. երգեր երգեր են։ Ն. Սրբազնութիւնը որբերն օրհնելէ ու խրատելէ ետքը մեկներ է։

Ն. Սրբազնութիւնը մարտ 25ին, մէկ քանի քահանաներու ընկերակցութեամբ ներկայ գտնուեր է անգլիական նորակառոյց եկեղեցւոյն նուիրագործման արարողութեան, Ճիպրալթարի արք. ին կողմէ կանխապէս եղած հրաւէրին համաձայն, որ հետեւեալ օրը, իր քահանային և անգլ. հիւպատոսարանի թարգմանին հետ, փոխադարձ այցելութեան համար առաջնորդարան եկեր և կէս ժամու չափ սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցեր է Մելքիսեդեկ սրբազանին հետ։ Ինչպէս յայտնի է, Ճիպրալթարի անգլ. եպիսկոպոսը Պոլիս կը գտնուի հիմա։

—Եդեսիայէ կը գրեն թէ Հռոմկլայի մօտերը գտնուող Ճիպին գիւղին մէջ՝ մէկ քանի տուներ, ասկէ առաջ, Նիկողոս անուն քահանայի մը հետեւելով հռոմէականութեան ու ոմանք ալ բողոքականութեան յարած էին, վերջերս սակայն, սկսեր են մայրենի եկեղեցին վերադառնալ քանի որ ատենէ մը ի վեր Կոգեւոր խնամքէ զուրկ մնացած յիշեալ գիւղին վրայ նոր քահանայ մը ձեռնադրուեր է։

—Իզմիրէն գրուած նամակ մը կը գուժէ մեր աշխատակից «Հերմէս»ի ընտանիքէն Մեր էֆ. Մսերեանի վաղահաս դառն մահը՝ 48 տարեկան հասակին մէջ. հանգուցեալը ազնիւ հոգիի տէր, դաստիարակուած կարող անձնաւորութիւն մըն էր, որ 30 տարիէ ի վեր կատարեալ ձեռնհասութեամբ կը վարէր Իզմիրի քարափի վարչութեան արկղակալի ամենափափուկ պաշտօնը։

Մեր ցաւակցութիւնները «Հերմէս»ին։

ՄԱՑՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՆՈՐՈԳՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

Այն ճարտարապետը, որ մէկ քանի օր առաջ Մայր-եկեղեցւոյ նորոգութեան գործը՝ հարիւրին տասը զեղչով՝ պատասխանատուութիւն կը յայտներ ըստանձնելու, այս երկրորդ նամակով կը պատասխանէ այն դիտողութեան, զոր Պետրոս էֆ. Գալֆայեան առջի օր ըրած էր նուազուրդի դրութեան նկատմամբ։

* * *

Տէր,

Ազգագուտ օրաթերթիդ 296 թիւին մէջ, Պետրոս Ս. Գալֆայեան ստորագրութեամբ գրութիւն մը կարդացի՝ Մայր-Եկեղեցւոյ վերանորոգութեան մասին. յիրաւի, յիշեալ գրութիւնը սկզբմամբ ընդունելի է ամէն տեսակէտներով, բացի հարիւրին տասը զեղչի մասին եղած դիտողութիւնը։ Մեր ասկից առաջ ըրած՝ չինուածանիւթերուն ու գնոյն մասին հարիւրին տասը զեղչը՝ սխալ չհասկցուի. ըսել կ'ուզենք թէ, ազգին մէջ գտնուած առաջնակարգ ճարտարապետներուն որոշած նիւթին ու գնոյն հարիւրին տասը պակաս կը ստանձնենք, մեւնոյն ճարտարապետներու հակողութեան ներքեւ։ Ունինք դեռ ի՛նչ ի՛նչ դիտողութիւններ, բայց պատշաճ չենք տեսներ հրապարակաւ թերթերու միջոցաւ յայտնել, յուսալով թէ, մեր դիտողութիւնները ի նկատի առնելով՝ բերանացի եւս լսելու շնորքը կ'ըլլայ։

* * *

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Կարապետ էֆ. Գառնակերեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս։

Կարապետ էֆ. Սէֆէրեան (փաստաբան) 108, Գրիգոր էֆ. Դանակերեան 100, Ցակոբ էֆ. Ալանեան 54, Տըրդատ էֆ. Պալըգճեան 40 ղրուշ։

—Հանգուցեալ Շնորհ էֆ. Նագգաշեանի յուղարկաւորութեան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.

Տեարք՝ Համբարձում և Կարապետ էֆէնտիք Մօսուիչեան 216, Տիկին Ա. Նա Գ. Էսատեան 216, այրի տիկին Ց. Էսատեան 108 ղրշ.։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Դիւղիս երկսեռ վարժարանը վերջապէս պիտի բաժնուի երկու օրինաւոր մասերու։ Մանչ աղջիկ միասին չպիտի դաստիարակուին այլ ևս։ Մերթ ընդ մերթ տեղի ունեցած անյարմար վարմունքները համոզեցին ուրեմն թէ միասնական դաստիարակութիւնը անկարելի է։ Դեռ մօտերս մանչ աշակերտ մը, աղջկանց սրահը երթալով գիրք մը առած պահուն, աղջիկները զբօսնելու մտօք սրահին դուռը կը գոցեն և չեն թողուր որ դուրս ելլէ։ Տղան կը բարկանայ, կը պօռայ։ Աղջիկները կը խնդան։ Վերջապէս Տնօրէն էֆ.ն գալով այդ անտեղի զբօսանքը վերջ կ'առնու։

ԹԱՂԵՑԻ

Մագրիգիւղ 4 ապրիլ 1902

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՆԻ ՎՃԱՌՈՒՄ

Գաւառներէն՝ ծանօթ թէ անծանօթ անձեր, «Մանզումէ»ին և ուրիշ թերթերու ունեցած պարտքերնին մեր միջոցաւ զրկելու առթիւ, պարտին նկատի առնել թէ, մենք սովորութիւն ունինք՝ այս վճարումները մեր միջոցաւ կատարելուն համար, 5-10% գումարի մը առնելու՝ գումարին կարեւորութեան համեմատ, ինչպէս «Բիւրակն»ի մէջ գրած էինք երկու տարի առաջ (տե՛ս «Բիւրակն», 1899, թիւ 36, էջ 577)։

Ոմանք ալ՝ «բաժանորդագիրը Դաւթեան Գործակալութեան միջոցաւ ղրկած ենք, կը ղրկենք կամ պիտի ղրկենք» կը գրեն լրագրերու Վարչութեանց, մինչդեռ մեզի դրամ ղրկած չեն ըլլար, ու լոկ ժամանակ վատնելու կամ վստահութիւն ներշնչելու համար այս բանաձեւին կը դիմեն. ինչ որ հաճելի բան մը չէ խմբագրութեանց ալ, մեզի համար ալ։ Կը խնդրենք որ, այս անհաճոյ կացութեան չենթարկեն զմեզ, և խնայեն մեր ժամանակին։

ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԹԵԱՆ

Կ. Պոլիս, 1/14 Ապրիլ 1902

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Իզմիր. — Ց. Ժամկոչեան էֆ. (գործակալ). — Մարտ 29 թուով ղրկուած մեր հաշուեցոյցին և նամակին պատասխանը չստացանք. փութացէք՝ ձեր առաջարկութեան գոհացում տրուելու համար։

Սէրէֆ-Հիսար. — Ա. Ա. — Նազարէթ էֆ. Վարդանեանի հասցէն հաճեցէք ծանուցանել։

Ապան. — Ց. Ս. Ս. — Ստացանք երկու բաժանորդագիրները։

ԲԱԺԱՆՈՐԴ ԳՐՈՒԻԼ ՓԱՓԱՔՈՂՆԵՐՈՒՆ

միանգամ ընդ միշտ կը յայտարարենք թէ՝ ԱՊԱՌԻԿի հաչիւ չենք բացած մեր տոմարին մէջ և թէ ՄԱՆԶՈՒՄԷի բաժնեգիրը ԿԱՆԽԻԿ է,

ԿԱՆԽԻԿ ԵՒ

ԿԱՆԽԻԿ։

ԲԱՐԻՋ ՊՕՐՍԱՍԸ

BOURSE DE PARIS

17 Ապրիլ 1902

ՊՈՒ ԿԻՃԷՔԻ

Ֆրանսայի էահամը	(3% Français)	100	90
Ըէժի	(Tab. Turcs)	318	—
Գօնսօլիտ.	(R. Turque D.)	25	87
Շըմէնտրֆէր	(Lots Turcs)	113	
Գանգ. Օթթ.	(Banque Ott.)	555	—
Թրանսվալ	(Transvaal)	151	—

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ՐՕՄԱ. 16 ապրիլ. — Իթալիա խարիճիյէ նազիրը Մ. Բրինէթի՝ մէճլիսը մէպուսանտա իրատ էյլէտիսի պիր նութգտա, Տէվլէթը Ալիյէէի Օսմանիյէ իլէ Իթալիա արասընտա թէէմմիւնէն ճարի օլան միւնասէպաթը տօսթանէնին սօն կիւնլէրտէ պիր գաթ տահա սամիմիյէթ քէսպ էյլէտիճինի պէտան վէ իֆտատ էյլէմիշ տիր։

ԼՕՆՏՐԱ. — Պու կիւն իճթիմա իտէն վիւքէլա մէճլիսինտէ Պէօրլէր թարաֆընտան թէքլիֆ օլունան սուլհ չարթլարը իլէ անլէրէ պէտան օլունմասը լազմ կէլէն չարթլար հագգընտա ուզուն ուզատրեա միւզաքէրէ ճէրէեան իթմիշ տիր։ Մուգարրէթաթ նէթիճէսի՝ Պէօրլ մուրախխասլարընա թէպլիղ օլունմագ իւզրէ, Սիր Ալֆրէտ Միլնէրէ թէլէկրաֆլա պիլտիրիլմիշ տիր։

— Գրալ հաղրէթլէրի՝ լօրտ Սալսպըրի իլէ ուզուն միւտտէթ կէօրիւշմիւշլէր տիր։

— Գրրգ պէշ միլիօնլուգ Ինկիլիզ իսթիգրազընա իքի միսլի թալիպ ղուհուր իթմիշ տիր։

ՊԷՐԼԻՆ. — Պէրլինտէ չիմտիրէ գատար կէօրիւլմէմիշ ատէշէթլի պիր ֆուրթունա զուհուր իտէրէք, պէօեիւք զարարը մուճիպ օլմուշ տըր։

ՍՕՖԻԱ. — Բէիսը նուղզար Տանէֆ էֆ. ումուրը մալիյէէէ տաիր միւզաքէրաթտա պուլունմագ իւզրէ, Վիէննայէ կիտէճէք վէ օրատան Բարիսէ կէլէրէք, 100 միլիօնլըգ իսթիգրազա միհթէալլիգ խուսուսաթը իքմալ իտէճէք տիր։

ԲԱՐԻՍ. — Բէթերսպուրկտան թէլէկրաֆլա պիլտիրիլտիինէ կէօրէ, Ռուսիա տախիլիյէ նէզարէթինէ առեանտան Մ. Ուրնօվօ թաեին իտիլմիշ տիր։

ՊՐԻՒՔՍԷԼ. — Հիւքիւմէթ՝ Պէլճիգա բարլամէնթօսունընն տաղըտըլմասընա գարար վէրմիշ իմիշ։

ԳՐԻՍԹԻԱՆԻԱ. — Նորվէճ գապինէսի՝ իսթիֆասընը վէրմիշ տիր։ Մէճլիսը աեան բէիսի՝ գապինէսի թէչքիլէ մէճմուր օլմուշ տըր։

ՊԷԼԿՐԱՏ. — Մէարիֆ նազրը էսպագ Մ. Բօլ Մարնիգովիչ՝ աչըղա չըգարըլան Մ. Կամանըն եէրինէ Սոֆիա ժէնէրալ գօնսօլօսլուղունա թաեին օլունմուշտը։

ԼՕՆՏՐԱ. — Լօրտ Սալսպրի՝ սուլհ միւզաքէրաթընա տաիր. մալիւմաթ վէրմէք իւզրէ, գրալ հաղրէթլէրի իլէ միւլագաթ էյլէմիշտիր։

ԿԷՃԷՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

ԼՕՆՏՐԱ, 17 ապրիլ. — Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթի՝ Պօէր մուրախխասլարընն սուլհ թէքլիֆթընա վէրտիեի ճէվապը տիւն լօրտ Միլնէրէ թէպլիղ էյլէմիշ տիր։ Պիր իւլթիմաթօմ գապիլինէն օլան պու ճէվապնամէտէ, Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթի տէրմէեան էյլէտիեի սուլհ չարթլարընն տէրհալ գապուլինի թալեպ իթմիշ վէ աքսի թագտիրաէ, սուլհ միւզաքէրաթընն քէսիլճէէեինի գաթիի սուրէթաէ պէեան էյլէմիշ տիր։ Պօէր մուրախխասլարընտան եարընն ճէվապ կէլմէսինէ պէքլէնիլիօր։

ՍԱՐՐԱՖԻՏԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. Ուսմանիան ագչ. գաք.	27—34
» » » էն եիւքսէք	27—35
» » » էն աչաղը	27—33
Ռումէլի չըմէնտ. ագչա գրտա.	110—1/2
» » էն եիւքսէք	110—3/4
» » էն աչաղը	110—1/2

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Ըէժի ագսիոնը	Օս. լիր.
Սիկարէթ Ա.	0—15
» Բ.	—66
Թրամվայ	5—82½
Ժուբանս	1—60
Օպլիկասիոն Թրամվայ	484—
Ասիւրանս	3—55
Գորբորասիոն	0—08.6
Գօմմէրսիալ	0—09
Լորիօտ	75—
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէգ	408—50
Թրանսվասալ	155—
Բընիթբմ թաֆվիլաթը	481—
Գրէտի Ֆոնսիէ Էմիրսիէն	267—50
Անսաօլը չըմ ագսիոնը	10—50

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՖԻԾԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. տան	ղշ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108—06
Մէթալիք	103—
Ինկիլիզ լիրասը	110—06
Ֆրանսըզ ալթունը	87—25
Բօլ	90—
Գրէմից ալթունը	51—06
Գարպոն գայմէսի	8—58

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 14 ապրիլ

Ինկ. էահամը Ինկ. լիրասը	93—81
Օսմ. էհամը գաքանտը	25—37
» » Բ	27—37
« » Գ	51—
Օսմանլը Պանգասը	12—25
Մըսրը Տուլ. մութթահրէք	108—
Պուլկար իսթիգրազը	83—
Գամպիո Բարիզ 3 այ վասէ	25—33¼
Թրանսվասալ	6—26
Շարթրէթ	3—75

Բարիզ 14 ապրիլ

Ֆրնս էահ. 3% ֆիր.	100—9
Եէնի Օսմ. էահամը գաքանտը	25—82
Ռումէլի չըմէնտրֆէրի	112—75
Օսմանլը Ըէժիսի էահամը	318—
» Պանգասը	557—
Գիտիսի Լիոնէ	1032—
Իթալիա էահամը	100—70
Բուիրիթէ Թիւրք	—
Օսմանիյէ	—
Տուան Օթօման	514—
Սբանիօլ	79—20
Թրանսվալ	154—
Գամպիո 3 այ վասէ	225—50
Լիմիթիէն իւնիֆիէ	109—97
Շարթրէթ	98—

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	110—07½
Բարիզ 3 այ վասէլի	22—83½
Ֆիորէն Մանտա	21—83
Վիէննա չէքի (գուբօն)	——

Պէրլին 14 ապրիլ

Ռումէլի չըմէնտրֆի (մարգ)	101—40
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիո	20—340

Վիէննա 14 ապրիլ

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիո	240—40
Ռումէլի չըմէնտրֆէրի ֆր.	107—
Օսմանլը Ըէժի ագսիոնը	291—

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»ՆԻՆ ԹԷՖԹԻՐԻԱՍԸ (18)

ՄԻԽԹԱՆԹԸԳԸՆ ԷՍՊԱՔԸ

ՄԻԻԷԼԼԻՖԻ

ԲԻԷՐ ՏԷԼԳՈՒՐ

Բ.

ԳՈՒՄԱՐԽԱՆԷ ԵԱԽՈՒՏ ՄԱԳԱՍԻՄ

Հագբգաթ Մ. Բէրնօլէն՝ սէօյլէտիեինի իրա իտէր տողրու պիր առէմ իտի։ Նինա ժօրժունա թաբար վէ քէնտիսի իչուն մուճիպը նէքպէթ օլմագլըղը իսթէմէզտի։ Մատէմ քի թալի քէնտիսինի պու գատար զալիմ կէօսթէրիեօրտը, կէնճ գըզ՝ աչգը իչինտէ քէնտիսինտէն զորլա իսթէնիլմէքտէ պուլունան ֆէտաքեարլըղըն գուվվէթինի քէնտինտէ պուլմագ իսթէրսի։ Կիւզել Մարիօն՝ ագլընճա, զէվճիմ տիմէքտէ օլտուղը սէվկիւլի ժօրժունը պիր տահա կէօրէմէեէճքտի. պու անտէ վիճուտընա պիր թիթրէմէ արըզ օլտու, չունքի վալիտէ իտի։ Գարնընտա օլան չօճուգ տէպէլէնմէքլէ, քէնտիսինին համիլէսի օլտուղունը հարէքէթիլէ վալիտէսինէ անլաթը Նինա աղլաեարագ։

—«Օլսուն, շու իտիլէճէք ֆէտաքեարլըգ՝ պունունլա պէօյիւեէճէք» տէտի։ Լաքին (ժօրժ) նէրէտէ իտի վէ նէ՞ եարբեօրտը. էֆքեարը նէտէ՞ն իպարէթտիր։ Էլպէթ Մ. Բէրնօլէն՝ էվլաաը հագգընտա տըգգաթ իթմէկէ պօրճլու օլտուղունտան, Նինատան աեբրտըղը վազգթ, ժօրժուն հէր հարէքէթինէ տրգգաթ իթմիշ իտի վէ կիւզել Մարիօն իսէ մութլագա ժօրժուն կէլուպ իմտատընա եէթիշէճէեինի տէրք իթտի։

Զէվլաաը գըզընն պու բուեարը՝ բէք պէյհուտէ իտի. սէատէթը հալի էպտի սուրէթտէ խաբապ օլմուշ իտի. արթըգ խթիգպալինի տիւշինմէեէրք, կէչէնլէրի խաթրըլաեուպ եաշամագ լազմը կէլիեօրտը։ Մէվմէքտէ օլտուղը ատէմի տաիմի սուրէթտէ պախթիեար իթմէքտէ օլտուղունը տիւշինէրէք, շու պէտապախթլըղը իշէրիսինտէ ատէթա մաղրուր օլմագտա իտի. պունունլա կէօղ եաշլարը գուրուեաճագլար մը իտի։ Սէվկիւլիսինտէն գազանտըղը չօճուղը տիւնեաեէ կէթիրուպ, իֆա իտէճէեի վազիֆէյին միւքեաֆաթընա՝ օնուն մուհապպէթինտէն հիսա իտէճէեի լէզզէթլէ մազհար օլմամեաճագմը իտի։ Գաարնըարըն էն պէօեիւք թէսէլիլիէրի՝ սէվտիքլէրի ատէմէրին մուհապպէթինի էվլատլարընա ինթիգալէ մուգթէտիր օլմալարընընը։ Նինանընն միւրաաը՝ գօնաղը թէրք իլէ Ագսա կիտուպ, օրատա համլընը վազ իլէ, քէնտիսինին նէ հալէ կիրիֆթար օլտուղունը պիլմէեէն բէտէրինէ գավուշմագ իտի։

Պու էֆքեարընը գուվվէտէն ֆիրիլէ չըգարմագ իւզրէ, գալգուպ, չընկըրաղը չալտըղը անտէ, պիր խըտմէթնի կէօրիւնտիւ. Նինա։

—Մօսիէօ Բէրնօլէնէ բէճա իտինիզ թէչրիֆ պուեուրսունլար. քէնտիսիլէ պիրազ կէօրիւշմէք արզու իտիեօրում։ Պիր գաչ տագըգա ասնրա Մ. Բէրնօլէն կէլտի։

Մարիօն աեագտա օլտուղը հալտէ, վագար իլէ վէ սէօղիեէնտէ հիչ պիր ամբըղը օլմագսըզընն տէտի քի.

— Պէն տիւշինտիւմ Մօսի՛էօ, հէր նէ գատար էֆքեարըմ քէտէրլի իսէտէ, վազիֆէմի եէրինէ կէթիրմէքլիեի լազըմ կէօրտիւմ. պէն նամուսլու պիր գատընըմ. ժօրժը նըշանլըմ եէրինէ գօյմուշ պիր կէնճ գըզ իտի մ. զէվլաը բէք չաբուգ եէթիշի. պիր գաչ տագըգալըգ սէօհպէթի պունը մէյտանա չըգարապիլիր. չիմտի՝ պէն իսթիեարբէեիմ. սէօղլէրինիզին հիւքմիւնի անալտրմ. էկէր պէն՝ պու սէօղլէրէ էհէմմիյէթէ վէրմէղ իսէմ, նամուսլու պիր գըզ սաեբլմաեաճաղըմ, արթըգ էմին օլունուղ, տաիմի օլմագ իւզրէ մէքեանրմա չէքիլիեօրում. օղլունուզ՝ պէնի պիր տահա կէօրէմէկէճէք տիր. կիթմէքտիեիմ իչուն էմր վէրինիզ էֆէնտիմ. կիթմէք իսթէեօրում։

— Բէրնօլէն, (սատէճէ) թէչէքքիւր իտէրիմ. արզուսընը չիմտի հասըլ օլաճագ տէեուպ, բիտէեթլէ պաչընը էէբրէք, հիչ պիր լաֆ իլավէ իթմէքսիզին օտատան աբչարբէա չըգար։

Պիր սաաթ ասնրա, կիրտապը ֆէլաքէթ իշէրիսինտէ տէօնմէքտէ օլան Մարիօնը՝ պիր արապա, Ագսա կէօթիւրմէքտէ իտի։

Թէյզէսի մէրգումէեի կէօղ եաչլարը իչինտէ գապուլ իթտի։ Զունքի Մարիօնուն բէտէրի հէնուզ ֆիւճէթէն վէֆաթ իթմիշ իտի քի, պու իքինճի ֆէլաքէթտէ պէրինճիսինէ գարբըղուպ, կէնճ գըզ՝ էօլիւմ հալինէ կիրտի. վէ էօլմէք իսթէտի. լաքին պիր եէրէ թօքլանմըշ օլան զահմէթլէր արասընտա, գարնընտաքի եավրուսը պիր քէրրէ հարէքէթ իտէրէք, վալիտէսինէ պօրճունը իսթաթ իթտի։ Եանի Նինանընն եաշամասը լազըմտը։ Նինա՝ պաչընը գալարրտը։ Բէնտիսի սէրպէսթ իտի։ Պու սէրպէսթլիք՝ կէնճ գըզընն էֆքեարընտա պիր թէպէտտիւլ հուսուլա կէթիրտի։ Բէտէրի քէնտիսինէ վէ չօճուղունա եէթիչէճէք գատար պիր սէրվէթ պրագմըշ օլտուղունտան, Մարիօն՝ արթըգ պու մէմէքէթտէ տուրամաեուպ, մալլարը նազատա թանվիլ իտուպ Բարիսէ կիթտի։

Մարիօն՝ պու պէօեիւք չէհրէտէ Ագսա վէ Մարսիլիատա օլտուղունտան տահա զիեատէ մանգուն իտի, սըրրընը քիմսէ պիլմէզ վէ տօսթը օլմատըղը կիպի, տիւշմէնիտէ եօգ իտի։ Շիմտի չօճուգը իլէ պէրապէր բահաթա, զաիպ իթտիեի սէվկիւլիսինի տիւրիլմիշ։ Մէրգումէ՝ Պաթինեօլտա պիր ուֆֆաթ էվվէ եէրլէշուպ, պիր գաչ այ սոնրա օրատա ալթուն թօքը կիպի պիր չօճուգ տիւնեաեէ կէթիրուպ, իսմինի տէ «Մագսիմ» թէսմիյէ իթտի։ Զօճուգ՝ վալիտէսի կիպի կիւզել օլուպ, բէտէրինէ տէ պէնզէր իտի։ Նինա՝ հէր ագշամ սալլամագտա օլտուղը պէշիկին իւզէրինէ էհիլուպ, Մագսիմէ պագարագ, մուհապպէթի՝ գալգինտէ քէսպը չիտտէթ իթմէքտէ օլան ժօրժունը տիւշինիւր վէ մուամիլէյին սէատէթինէ մանի օլմագագ իչուն իթտիեի եէմինի թագէլէր տի։ Մարիօն՝ պու հալինի գօմշուլարընա պիլտիրմէքսիզին խայը զէման եաչատը։ Գօմշուլարընն իչինտէ սէֆահաթ վէ սէյր պիլմէզ անճագ Նինա իտի քի չօճուգը օլտուղը հալտէ, պաքիրլիեինտէն տահա զիեատէ կիւզէլ օլուպ, էվլատընն թէրպիյէսիյլէ մէշղուլէ իտի։

(Տէվամ)

Ի Լ Ա Ն

Խարհիրյէ միսթէչարը սապրպ միթէվէֆֆա Արթին բաշանրն թէրքէսի՝ գըսմէթը ասքէրիյէ մահքմէսի մարիֆէթիյլէ թարիր օլունուպ, ասհապը մաթլուպ պէյնլէրինտէ թէսվիյեսի մուգաբրէր պուլունտուղընտան, միւթէվէֆֆա միւշարիւյէյին զիմմէթինտէ հէր քիմին ալաճաղը վար իսէ էվրագը միւսպիթէլէրինի ալարագ, իշպու թարիխը իլանտան իթիպարէն նիհանէթ օն պէշ կիւն զարֆընտա Սթանպօլտա Մարբուճքլար իչինտէ Պարթալան խանընտա իքինճի գաթտա քեանն օն իւչ վէ օն տէօրթ նիմէքօլը օտաեա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

8 Մուհարրէմ 1320 — 1—3

ՏՕՔԹՕՐ ԳՕՍԹԱՔԻ ՔԻԼԱՅՏԻԹԻ

Բարիստէ իքմալը թահսիլ էթմիշ վէ էվրօբանրն էն մէշհուր խասթէխանէլէրինտէ ամէլիյաթ կէօրէրէք, օն սէքիզ սէնէ տախի իճրաի թրպապէլէ քէսպը վուգուֆ էյլէմիշ տիր։

Թապիպը մումալիէյհ՝ կէօհիւս վէ միտէ իլլէթլէրինի եանի նէզլէի սաարիյէեր, նէֆէս տարլըզընը, ագ ճիբեր իւֆունէթլէրինի խուսուսիյլէ վէրէմ խասթէլիեինի, իսթիեարլարտա միւզմին էօքսիբիւք վէ տամարլարընը թէսալուպ իթմէսինի, էմրագը գալպիյէեի, հաղմսըզլըզը, ինգրպապը, միւզմին իսհալը. միտէ աղրրսընը, միտէ կէնիլէնմէսինի, գանլը պասուրը, գարընտա սու տօլմասընը, գաբահիեր խասթալըգլարընը, իտրատա չէքէր վէ եումուրթա ագը պուլունմասընը, էմրագը միքրոպիյեեի վէ գան խասթալըգլարընը վէ հէր ճինս չօճուգ խասթալըգլարընը՝ թէրագգյեսթը ֆէնտիյէ մուճիպինճէ էն սօն ուսուլը թրպպի վէճհլէ թէտավի էյլէր։

Թապիպը մումարիյէյհ՝ տէօրթ սէնէ պիր միտտէթ գարքընտա վասի պիր ֆրէնկի խասթէխանէսի սէր թրպապէթինտէ պուլունարագ, պու էսնատէ խուսուսի թէտավի էյլէսիրեի խասթալարտան մասատ, ֆրէնկիեէ վէ պէլ սօղուգլուղունա միւպթէլա օլմուշ տէօրթ պին գատար էշխասը թէտավի էյլէսիրեի ճիհէթլէ, պու իլլէթլէրին թէտավիսի խուսուսընտա ֆէվգէյատէ մէհարէթ քէսպ էյլէմիշ օլտուղունտան, էրքէք վէ գատնլարտա եէնի վէ էսկի ֆրէնկիեի վէ պէլ սօղուգլուղունու վէ անէրտուն հասրլ օլան սէս գըսրգըզընը վէ եարալարը վէ տէրի իւֆունէթլէրինէ վէ իտրար տարլըզընը վէ իլթիհապը մէսանէեի վէ վէզտիֆը թէնասիւլիյտո իճրասընտա նօգսանիյէթի սուրէթը միւքէմմէլէտէ վէ թէճարիպը միւթէասիւսէսինի թէրագգյեսթը ֆէնտիյէ իլէ պիրլէշտիրէրէք աղ զէման զարֆընտա թէտավի էյլէր։

Տէր Ալիյէտէ հէր հանկը թապիպ իլէ խթէնիլուբա գօնսիլիօ օլունապիտիեի կիպի, էվրօբանրն էն մէշհուր աթըպպասը իլէ տախի պիր մուխապէրէ գօնսիլիօ իճրա օլունուր։

Վիլայաթը Շահանէտէն թարիրէն միւրաճաաթ իտէհէք զէվալիճը՝ օրատագի թապիպին պիր բաբօրոնը եասուս մուֆասսալ պիր թէզքիճնամէ կէօնտէրմէէրի էլէմ տիր։

Բազարտան մասատա, հէր կիւն սաաթ պէշէ գատար, Գումգապուտա Զիֆթէ կէլինլէր ճատտէսինտէ 13 նիւմէրլօլու խանէտէ, սաաթ 6տան 8 պըչուղա գատար Սթանպօլտա Էմին էօնինտէ Արսէնագի էճզախանէսինտէ։ Սաաթ տօգուզտան օն պիրէ գատար։ Սուլթան Պայազիտտէ, Օգճ'լար պաշընտա Սինէմտան էֆ.Նին Պաեազիտ էճզախանէսինտէ խասթէկեանը գապուլ էյլէր։ Ֆագըբ օլանլար սալը կինդրերի մէճճանէն մուաեէնէ օլունուր։

ՄԵՋՊՈՒՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ

Գաալգիւղ, Մէշհիւրատար, Բիզաիյէ փողոց, Թիւ 16

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ ԵՒ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆ՝ ԵՐԿՍԵՌ. ՈՒՍՈՒՄՆԱՌԱՆ ՄԻԱՑՆ ԱՂՋԿԱՆՑ

Գործնական եղանակաւ և դիւրուսոյց մեթոտներով կ'աւանդուին, գիտութիւններէ զատ, Հայ. Ֆրանս. Անգլ. և Թուրք. լեզուները, նաև ձեռարուեստք եւ երաժշտութիւն ձայնական ու գործիական։ Մասնաւոր հոգածութիւն՝ աշակերտաց մէջ լաւ նըկարագրի կազմութեան և բարեկրթութեան։ Դիլերօթիկները կը վայելեն ընտանեկան կատարեալ խնամք և հանգըստաւէտութիւն՝ առողջապահիկ պայմաններու մէջ։

ԴԱՒԱՌՆԵՐԷ, վարժուհիի խնդիրը միանգամ ընդ միշտ լուծելու համար, գաւառային վարչութիւնք կարող են ուշիմ աղջիկներ զրկել, այս վարժարանին մէջ դաստիարակուելու և ապա իրենց ծննդավայրին մէջ իբրեւ վարժուհի ծառայելու համար։

Բանակցութեան համար դիմել առ Ց. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ, Տեսուչ վարժարանին։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱՒ «ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ»Ի

Թ. պրակը։

Մամուլի տակ է Ժ. պրակը՝ Ժ. և վերջին պրակը լոյս տեսնելուն պէս պիտի դադրի բաժանորդագրութիւնը։

ՁԱՏԻԿ ՁԱՏԻԿ ՁԱՏԻԿ

ՃԻՎԱՆ ՏԱՎՈՒՏԵԱՆ մեծ շաքարավաճառանոցը որ 1881էն ի վեր ծանօթ է հասարակութեան իբր առաջնակարգ ՄԱՐՈՒՐ և ՐԱՂՑՐԱՀԱՄ ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐ պատրաստող, այս անգամ կանգնոյ զեկուցանել իր պատուական յաճախորդներուն թէ, հոն, սովորաբար գտնուած թարմ անուշեղէններէն, եւրոպական համեղ բիսկիլիներէն, հարնիքի կամ տօնոյթներու համար պատրաստուած «ֆօնտա»էն, «բրթի ֆուռ», «ֆուռէ», «ֆուռիւ կլաէ», և այլ շաքարեղէններէն, ու «բաթիսբրի»ի վերաբերեալ ճոխ մթերքէն զատ, այս անգամ Ձատկի առիթով, կարագ իւղէ համեղ և քաղցրահոտ և ամէն տեսակէ ՁԷՕՐԻՊԻՆԵՐ

ՁԷՕՐԷՔՆԵՐ

ՁԷՕՐԷՊԻՆԵՐ

յատկապէս պատրաստած է, է'ն դժուարահաճներն անգամ գոհացնելու յատկութիւններով օժտուած։

Ուստի եթէ կ'ուզէք ՁԱՏԻԿի առիթով ունենալ ընտիր

ՁԷՕՐԷՊԻՆԵՐ,

ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐ

ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ, դիմեցէ'ք

Ճ. ՏԱՎՈՒՏԵԱՆ

ՄԵՄ ՇԱՔԱՐԱՆՈՑԸ

Գումգապու, Սթասիոնի մօտ, թիւ 27, և Պալի-Փաշայի զարիվայրին վրայ գտնուող թիւ 50 խանութները։

ԴԻՄԵՑԷ'Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՔ

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ

ՈՒԷՍԹԴԸՐՆ

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱԲԸ ՄԱԽՍՈՒՍԸՑԼԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851Տէ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻՋ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍ

Թագմին օլունան զիյանլարընը մէճմուի	ինկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ագչէ վէ հաբլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Քեամիլէն թէէտիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՌԻԱԾԱՏՈՒՐ Իսթանպոլ, Պահճէ Գաբու, Անանիատի խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իշկիլազար վէ միթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագտա տըր

ԻՍԹԱՐ.— Շէհրիմիզին էն մաարուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալման գումբանիալարընը սէրմայէսի հասրլաթընա նիսպէթէն 100 % օլուուղը հալա Ուէսթըրընքի 125 % տիր։ Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթըրն բրագիպլէրինէ թէֆէվվիւգ էթմիրմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տըր։

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ԻՆ Ի ՊՈԼԻՍ Թանգարան

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ և եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենա ուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաև թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ

Տեսակի ա ուութեան մասին՝ եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու դերազանց աժանութիւնը։ Փափաք ունեցողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրստագաք և Կ. Իսճիճեան Որդիք վաճառատունները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի տարեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻՉ.—ՊՊ. Լաքատիէ Որդի և Ընկ. 28, Ռիւ Շաթօտէօն։
ՊՈՄՊԱՑ.— ՊՊ. Ապքար և Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—Պ. Մ. Գալֆեան.
ԳԱՀԻՐԷ.—Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒԿ.—Պ. Պ. Կ. Իսճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.—Պ. Կէռոն Արտիթի.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ,—Պ. Պ. Վ. Ս. Մեծատուրեան։
ԻԶՄԻՐ — Պ. Յակոբ Մոմճեան։
ՌՈՏՈՍԹՕ.— Պ. Յակոբ Բսօլատալ։
ՁՄԻՒՌՆԻԱ.—Պ. Հայնրիխ Վառնինկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.—Պ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՒՍԿԻՒԻՊ.—Պ. Մ. Քափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.—Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.—Պ. Պ. Պեարսեան Եղբարք։
ՏՐԱՊԻԶՕՆ.—Պ. Արիս Կ. Իսճիճեան.

24—21

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ԱԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԼԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖԻ. 7500000

1899ական մէջ իւլ իճրա էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի ֆրգ.	19,534,276
» » եանկըն » » »	460,267,203
» » » » բրիմի »	1,433,965

Էօմիւր էօվէրիւ վէ չօճուգլար իչիւն միւթէսիլ չէրահթ իւլէ սիկուրթա ագատ իսէր

Նէֆէսի թէսլիրբէ թէսլիրբէ մալ, էվրագը նագտիյէ վէ վագօր սիկուրթասարը գապուլ իսէր։

Հիսսէտարանա՝ 1896ական 18½ %, 1897ական 18 %, 1898ական 18 %, 1899ական 16 % թէմէթթիւ թէվզի էթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլերի (Էֆրասատէթ Գրէտիթ Լիոնէ, Լիոնտասա Մ կլը Աւոթրիան Պանգ, Սօֆեատա Պանգ Նասիոնալ Պիւլկար։

Թաշրալար իչիւն միւտահա վէ միւթէպէր քէֆալէթլի աճէնթլէր արանըլյոր

Թիւրքիա իչիւն ումումի աճէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա Մէրթէպանի սոգագ, Ճէմիտ խան

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԹԱՐԻԽԸ ԹԷԷՍԻՍԻ 1863

ԱՆՈՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ

ԹԷՄԱՄԸ ԻԼԷ ԱԽՁ ՕԼՈՒՆԱՆ ՍԷՐՄԱԵԷՍԻ 250,000,000 ՖՐԱՆԳ

Մէրքէզը իտարէսի՝ Գալաթատա Գարաքէօյտէ։ Շիւպէլէրի՝ Սթանպօլտա Սուլթան Համամ ճատտէսինտէ Այլանվէրտի խանընտա վէ Պէյօղլունտա Ճատտէի Բէպիրտէ 333 Ն՝ տախիրէտ

Մէզքիւր իտարէխանէլէրտէ պիլճիմէ մուամէլէթը սարրաֆիյէ իճրա օլունուր։ Կալաթատաքի իտարէխանէսի մեթանէթի վէ պէտէլը իճարէնին ազրզը իւլէ հէր տիւրլիւ բէգապէթլերէ թէֆէվվիւգ իտէճէք սուրէթիտէ խուսուսի գասա տախրէսի մէվճուտ տըր։

Կալաթատաքի իտարէխանէսի իւլէ Պէյ Օղլու չիւպէսինտէ պանդա իւլէ մուամէլէսի օլուուղունու միւսպիթ էվրագը հաիզ օլանլարա մախսուս սաղլնլար մէվճուտ տըր։

Ամանպոլ չիպէսի՝ էմթէա իւղերինէ բարա իգրաղ վէ Սիրքէճիտքի խուսուսի տէքօսընա էմանէթ սուրէթի իւլէ իմթէա գապուլ իտէր։

ԳԱՐԻՔ ՍԷՐԿԻԻԻ ԱՌԱՔԱՌՄԱՍԻ

1900

ԱՄԷՐԻԿԱՆԸՆ ԷՆ ՄԷՃՀՈՒՐ ՏԻՔԻՃ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՍԱՏԷ, ՄԷԹԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՖԻՖ

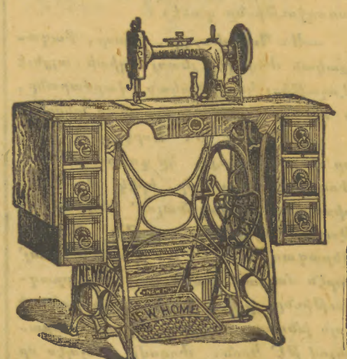

ՆԻՒ-ՀՕՄ

NEW HOME

Մէզքիւր Սէրկիի Ումումիինտէ միւքեաֆաթընը, HORS CONCOUR րէգապէթսիզ գազանմըշ տըր։

Էն ուփագ թէֆէրրուաթընա գատար էմալըտա թէվէֆֆիւգ իտէր։

Թիւրքիա իչիւն էէկեաճէ աճէնթասը ԱՄԷՏԻՕ ՍԱԼՎԱԹՕՐ

Մէրքէզի ֆիրուխթը Սթանպօլտա, Պահճէ Գաբուսընտա, Համիտիյէ ճատտէսի, Ն՝ 7 Թրամուէյ խաթթը իւզէրինտէ։ Շիհպիլէր՝ Իզմիրտէ, Սիլիվրիտէ, Աֆիոն Գարահիսարտա վէ սարէ։

Լ'ԻՒՆԻՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄԻ ԻՉՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷԷՍԻՍԻ ԻՏԻԼՄԻՇ

Բարիստէ Բլաս Վանտօմա, 9 նօմէրօլու տարէէի խուսուսի։

ՀԱՐՒԱ ՇԻՐԱԳԻՐ

Սէրմաեէ վէ իսթիեաթ 107,000,000 ֆր.
Սէնէնին մագպուզաթը 21,000,000 »
Էօտէնէն զէյան 252,000.000 »
Սիկուրթալը խանէլէրին դրամէթի 19,000,000 »

1828 L'UNION DE PARIS

ԷՕՄԻՐ ՇԻՐԱԳԻՐ

Սէրմաեէ վէ իսթիեաթ 153,000,000 ֆր.
1900 մագպուզաթը 17,000,020 »
Էօտէնէն զիեան 120,000,000 »
Սիկուրթալը էօմիւր 260,000,000 »

ՊՈՒ ՇԻՐԱԳԻՐԻ զաեէթ միւսահտ չէրահթ իւլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գայտ իտէր

ԷՕՄԻԻՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ տախի միւսթէսիլի սուրէթտէ վէ խուսուսի էհվէն։

Ֆիեաթլա էօմիւր սիկուրթա իտէր։

ՇԻՐԱԳԻՐԻՆ ՊԱՆԴԱՍԸ «Պանգ Օթթօման» օլուպ, Սթանպոլ Ս.ժանսը տախի Կալաթատա «Պանգ Օթթօման» գարշըսընտա տըր։

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄ»Ի ԷՆՔԵՍԱՐԻ

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ԶԼԻՍ ՏՈՒՀՄԱՑԻՆ ՎԵՊԱՆԳԷ

ԵՐԻՐՈՐԴ ՄԱՍ

Զ.

Տագրեան՝ չկրցաւ աւելի դիմանալ, քրոջը երախտագիտութիւնները, իրեն ուղղած քծինքները խղճին դպան, արցունքները ներսէն կը պոռթկային, որոնց հաղիւ կրնար յաղթել։ Հիմա ինքըն ալ կը համոզուէր որ քոյրն էր ան։ Ուրիշ ո՛և է յայտարար նշան չի կար դերձակուհիին վրան, մինակ աչքերը փոքրիկ քրոջը աչքերն էին և ճիշդ Ամրինէի աչքերը կը յիշեցնէին։

Տառապած եղբայրը չկրցաւ այլ ևս համբերել, քանի մը վայրկեան ինքզինք զսպելէ ետք,

—Զապէ'լ, ըսաւ դերձակուհիին ընտանութեամբ, չճանչցա՞ր զիս, Զապէ'լ։

Խեղճ կինը ցնցուեցաւ միլիոնատէրին այս ընտանեկան ձեւերէն և մանաւանդ իր աղջիկութեան անունով զինք կանչելէն. պահ մը տատամսեցաւ լուռ ու անխօս։

—Ես Յովսէփը, եղբայրդ չեմ, Զապէլ, հեծկլտաց Տագրեան դարտասուելով ու դէպի քոյրը դիմելով, որ ապուշ ապուշ երեսը կը նայէր վաճառականին։

—Հաւատա՛, Զապէլ, ես քու եղբայրդ եմ, կրկնեց Տագրեան, Գրիգոր աղային տղան, որ կէտիկ-Փաշային կրակէն այրեցան։

—Ո՜հ Յովսէ՛փը, Յովսէ՛փը մռլտաց Տիկին Ծերունեան միլիոնատէրին գիրկը նետուելով շնչասպառ։

Քոյր ու եղբայր մէկ քանի վայրկեան, գրկախառն մնացին լուռ ու անշընչուկ, երկուքին ալ յուզումը ծայր աստիճանին հասած էր, որուն բուռն ազդեցութեան չկրնալով դիմանալ, խեղճ կինը մարեցաւ։ Տագրեանի վրայ կորով չէր մնացած այլ եւս, ուժաթափ կացութեան մը մատնուած էր քրոջմէն աւելի ընկճած։ Օննիկ, որ ոչ նուազ ազդուած էր այս եզական տեսարանէն, անմիջապէս դուրս՝ աչակերտուհիներուն քով փութաց, ուր նշանածը՝ Ֆլօռա՝ ժպտուն դէմքով զինք դիմաւորելով խուճապին պատճառն հարցուց։

—Ժամանակը չէ՛ Ֆլօռա՛ս, ըսաւ Օննիկ աճապարելով, օ՞ՐԷ ԽՕՆԴ ՈՒՆԻ՞Ք,

—Ի՞նչ պիտի ընես օ՞ՐԷ ԽՕՆԴԸ

—Կ'աղաչեմ մի՛ զրաղնցներ զիս, շուտ, օ՞ՐԷ ԽՕՆԴ, լիմոն հացուբ,

Եւ պահանջուածները առնելով ապշած Ֆլօռայէն, օգնութեան փութաց Օննիկ երկուքին ալ, որոնք սթափելէ ետք իսկ, անկարող կ'ղգային զիրենք յուզումի այս աստիճանին դիմադրելու։

Տագրեան միշտ քրոջը ձեռքէն բռնած՝ գորովալի ակնարկներ, փաղաքշական խօսքեր կուղղէր անոր, սպասելով որ բոլորովին հանդարտի խեղճը։

—Զապէ'լ, ըսաւ, քիչ մը կորո՛վ, արիութիւն ունեցիր. հիմա որ քոյրս գտայ, հիմա որ կորսուած ընտանիքիս ամէնէն թանկագին մէկ բեկորը ձեռք անցուցի...

—Ա՛խ ձեռքս չէ՛, Յուսէփիկ, հեծկլտաց քոյրը, գերմարդկային ճիգեր ընելով...

—Ի՞նչ կայ, փառք Աստուծոյ զիրար գտանք, ալ ասկէ ետք ջանալու ենք որ զիրար վայելենք։

—Աստուած բերնէդ լսէ՛, եղբայրը։

Օննիկ պարապ չէր կեցած սակայն, քանի մը վայրկեանի բացակայութենէ ետք, չիշ մը կազդուրիչ դեղով վերադարձաւ, զոր երբ խմեց Տիկինը աչքերը բացուեցան ու քիչ մը ինքզինք գտնելէ ետք,

—Ա՛խ Վահէ՛ս. ըսաւ, հիմա ինչ պիտի ըլլայ արդեօք այս անակնկալ բարեբախտութիւնը լսելով։

—Այն հոգը ինձ ձգէ՛, Զապէլ, պատասխանեց Տագրեան, ես ամէն բան կը կարգադրեմ. դուն առողջութենէդ ուրիշ քանի վրայ մի խորհիր։

—Ա՛խ, շնորհակալ եմ որ այս օրը ցուցուց ինձ Աստուած, երազիս մէջ անգամ չէի կրնար տեսնել որ դուն իմ եղբայրս ըլլայիր։

—Մի՛ յուզուիր Զապէ'լ, մի՛ յուզուի՛ր, ամէնէն աւելի հանդարտութեան պէտք ունիս հիմայ։

Օննիկ, նկատելով որ յուզումները խաղալիլ սկսած էին և պատշաճութեան հակառակ էր այլեւս անոնց քով մնալ։

—Եթէ թոյլատուութիւն կ'ընէք, ըսաւ, երթամ միւսիւ Վահէն ալ բերեմ։

—Աֆերիմ Օննիկ, խոհեմութեանդ կը յանձնեմ այս փափուկ պաշտօնը։

Օննիկ պատասխանելու դուրս ելաւ սենեակէն և առանց կարեւորութիւն տալու Ֆլօռայի թախանձագին հարցումներուն, ճամբան չարունակելով պատկերասանին դործատեղին ժամանեց։ Վահէ, որ ամիսներէ ի վեր չէր տեսակցեր Օննիկի հետ, զարմացաւ անոր անակնկալ այս այցելութեան վրայ։ Իսկ Օննիկ պատկերասանը կանխելով.

—Բաւական չէ՞ այս չափը, ալ հաշտուինք, Վահէ՛, ըսաւ, մոռի պէս հին ընկերներու չի վայելեր երկար ատեն քէնով մնալ։

—Անկա ձեզմէ կախում ունի, ըսաւ Վահէ։

—Ես պատճառ չունիմ չհաշտուելու, անցուկը մոռցուկ.

—Աղէկ, այնպէս թող ըլլայ, պատասխանեց Վահէ Օննիկի կարկառած ձեռքը սեղմելով. յետոյ զայն ոտքէն մինչև գլուխը չափելէ ետք.

—Աս շատ փայլուն կը տեսնե՛մ քեզ. յաջողութիւն մը, բան մը, ուշնեցած ես անպատճառ, պիտի մաղթէի որ նախ խաղի մէջ չըլլար յաջողութիւնդ։

—Ես ալ ատ մաղթանքը պիտի ընէի, սիրոյ մէջ չկորսնցնելու համար։

—Ծո՛, միշտ զուարթ Օննիկն ես, երկրորդ պիտի մաղթէի որ տեւական ըլլար։

—Տեւակա՛ն է, տեւական. մի վախնար, ա՛լ ասկէ ետք փրկուած ենք, ե՛ս ալ դո՛ւն ալ, Տագրեանին վաճառատան մէջ պաշտօնեայ եմ հիմայ...

—Տագրեանի՞ն, հարցուց Վահէ դեմ դէմին կարելով։

—Այո՛, Յովսէփ էֆ. Տագրեանին քով, որ այնչափ կը սիրէ քեզ։

Վահէ կարծելով որ սպառնալիք մը ընելու և իրմէ դրամ շարթելու համար եկած է խօսակիցը.

—Խելօք կենանք Օննիկ, ըսաւ, եղբօր պէս ապրինք իրարու հետ։

—Ճշմարիտ կ'ըսեմ որ Տագրեան շատ կը սիրէ զքեզ և դրուատիքդ կ'ընէ չարունակ։

—Շնորհակալ եմ, անոր դրուատիքին պէտք չունիմ, ե՛ս ո՞վ, միլիոնատէրը ո՞վ։

(Շարունակելի)